

* بلده تعالی *

معادله $x^2 + 1 = 0$ در دستگاه اعداد حقیقی جواب ندارد * حال $i^2 = -1$ را در نظر می گیریم فلذا داریم $x^2 = i^2$ و در نتیجه $x = \pm i$ * یک عدد مختلط را به صورت $z = x + iy$ نمایش می دهند که در آن x مقدار حقیقی و y مقدار موهومی است مثل

$$z = 2 + 3i$$

$$z_1 = x_1 + iy_1$$

$$z_2 = x_2 + iy_2$$

جمع دو عدد مختلط $\rightarrow z_1 + z_2 = (x_1 + x_2) + (y_1 + y_2)i$

تفاضل دو عدد مختلط $\rightarrow$

$$z_1 - z_2 = (x_1 - x_2) + (y_1 - y_2)i$$

ضرب دو عدد مختلط $\rightarrow$

$$z_1 \cdot z_2 = (x_1 + ix_2)(y_1 + iy_2)$$

فرم عین عدد مختلط $\rightarrow$ می دانیم بنا بر تعریف اولی $e^{i\theta} = \cos\theta + i\sin\theta$

$$z = re^{i\theta}$$

$$\{ (e^{i\theta})^n = e^{in\theta} \}$$

مثال = نسبت حقیقی و موهومی اعداد زیر را بیابید *

$$z = (1+i)^{10}$$

$$\begin{matrix} 1+i \\ x+iy \end{matrix} \rightarrow \begin{cases} x=1 \\ y=1 \end{cases} \rightarrow r = |z| = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2}$$

$$\operatorname{tg} \theta = \frac{y}{x} = 1 \rightarrow \theta = 45^\circ = \frac{1}{4}$$

$$W = \sqrt{2} \left(\cos \frac{1}{4} + i \sin \frac{1}{4} \right)$$

$$Z = \sqrt{2} \left(\cos \frac{1}{4} + i \sin \frac{1}{4} \right) \stackrel{1/2}{=} (\sqrt{2})^{1/2} \left(\cos \frac{1}{8} + i \sin \frac{1}{8} \right)$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{مقدار } r = 2^{1/4} \\ \text{زاویه } \theta = 0 \end{array} \right.$$

$$Z = (\sqrt{2} + i)^{1/2}$$

$$\begin{matrix} \sqrt{2} + i \\ x+iy \end{matrix} \rightarrow \begin{cases} x=\sqrt{2} \\ y=1 \end{cases} \rightarrow r = |z| = \sqrt{2 + 1} = \sqrt{3} = r$$

$$\operatorname{tg} \theta = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow \theta = 30^\circ = \frac{1}{6}$$

$$W = r \left(\cos \frac{1}{6} + i \sin \frac{1}{6} \right)$$

$$Z = \left(r \left(\cos \frac{1}{6} + i \sin \frac{1}{6} \right) \right)^{1/2}$$

$$Z = (r)^{1/2} \left(\cos \frac{1}{12} + i \sin \frac{1}{12} \right) \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{مقدار } r = -\frac{1}{6} \\ \text{زاویه } \theta = 0 \end{array} \right.$$

$$z = \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} i \right) \cdot 1 \sqrt{2}$$

$$\begin{cases} x = \frac{1}{\sqrt{2}} \\ y = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} \end{cases} \rightarrow r = |z| = \sqrt{\frac{1}{2} + \frac{2}{2}} = 1$$

$$\tan \theta = \frac{\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}}}{\frac{1}{\sqrt{2}}} = \frac{\sqrt{2}}{1} \times \sqrt{2} = \sqrt{2} \times \sqrt{2} = 2 \rightarrow \theta = 45^\circ = \frac{\pi}{4}$$

$$W = 1 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

* $|z|$ را می توان از z اندازه گرفت. $0 \leq \theta < 2\pi$ = زاویه بین بردار قطبی و محور مثبت x در جهت عقربه های ساعت.

$$z = x + iy$$

$$|z| = \sqrt{x^2 + y^2}$$

$$r = z$$

زاویه θ را می توان از $\text{Arg } z$ خواند. $0 \leq \theta < 2\pi$ = زاویه بین بردار قطبی و محور مثبت x در جهت عقربه های ساعت.

$$0 < \theta \leq 2\pi$$

بی رانج و اعداد مختلف $x = r \cos \theta$, $y = r \sin \theta$ است پس

$$\tan \theta = \frac{y}{x} \rightarrow \theta = \text{Arg} \tan \left(\frac{y}{x} \right)$$

پس عدد را می توان به صورت زیر هم نوشت ←

$$z = r (\cos \theta + i \sin \theta)$$

کامل قطب زیدر ایند $\star$

$$z = 1 + i \rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 1 \end{cases} \rightarrow z = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2}$$

$$\tan \theta = \frac{y}{x} = 1 \rightarrow \theta = 45^\circ = \frac{\pi}{4}$$

$$z = r (\cos \theta + i \sin \theta) \rightarrow z = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

ریشه n ام عدد مختلف ← برای بدست آوردن ریشه n ام یعنی $\sqrt[n]{z}$ وجود ریشه n ام این عدد به صورت قطبی نوشته شود پس از ریشه

$$w = \sqrt[n]{z} = z^{\frac{1}{n}} \Rightarrow w^n = z \Rightarrow z = r e^{i\theta}$$

$$w = \rho e^{i\phi}$$

$$\begin{cases} \rho = \sqrt[n]{r} \\ \phi = -\frac{\theta + 2k\pi}{n} \end{cases}$$

ریشه مختلف از فرمول زیر بدست می آید

$$w_k = \sqrt[n]{n} \cdot e^{i \left(\frac{\theta + 2k\pi}{n} \right)}$$

مثال = 1 - است ریشه سوم -1

$$\textcircled{1} w = \sqrt[n]{-1} \rightarrow x + iy \rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ y = 0 \end{cases} \rightarrow r = |z| = \sqrt{-1^2 + 0^2} = 1$$

$$w^n + 1 = 0$$

$$\text{tg } \theta = \frac{0}{-1} = 0 \rightarrow \theta = 0 \rightarrow \theta = \pi$$

$$z = 1 (\cos \pi + i \sin \pi)$$

$$\frac{1}{r} + \frac{\sqrt{r}}{r} i$$

$$k=0 \rightarrow w_0 = \sqrt[n]{1} e^{\frac{\pi + 2(0)\pi}{n}} = 1 e^{\frac{i\pi}{n}} = 1 (\cos \frac{\pi}{n} + i \sin \frac{\pi}{n})$$

$$k=1 \rightarrow w_1 = \sqrt[n]{1} e^{\frac{\pi + 2(1)\pi}{n}} = 1 (\cos \frac{3\pi}{n} + i \sin \frac{3\pi}{n}) = 1 + i$$

$$k=2 \rightarrow w_2 = \sqrt[n]{1} e^{\frac{\pi + 2(2)\pi}{n}} = 1 (\cos \frac{5\pi}{n} + i \sin \frac{5\pi}{n})$$

$$\sqrt[5]{1 + \sqrt{5}} \rightarrow \left. \begin{array}{l} x = 1 \\ y = \sqrt{5} \end{array} \right\} r = \sqrt{1 + (\sqrt{5})^2} = \sqrt{6} = \sqrt[5]{6} = r$$

$$\operatorname{tg} \theta = \frac{y}{x} = \frac{\sqrt{5}}{1} = \sqrt{5} = \tan^{-1} \sqrt{5} = \frac{\pi}{5}$$

$$r = \sqrt[5]{6} \rightarrow K = 0, 1$$

$$w_0 = \sqrt[5]{6} e^{i \left(\frac{\pi}{5} + 0 \right)} = \sqrt[5]{6} \left(\cos \frac{\pi}{5} + i \sin \frac{\pi}{5} \right)$$

$$w_1 = \sqrt[5]{6} e^{i \left(\frac{\pi}{5} + 2\pi \right)} = \sqrt[5]{6} \left(\cos \frac{11\pi}{5} + i \sin \frac{11\pi}{5} \right)$$

حاصل ضرب دکارتی دو مجموعه ← دو مجموعه A و B مفروض اند * حاصل ضرب دکارتی دو مجموعه A و B را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$A \times B = \{ (a, b) \mid a \in A, b \in B \}$$

مثال ← $A = \{1, 2\}$ و $B = \{3, 4\}$

$$A \times B = \{ (1, 3), (1, 4), (2, 3), (2, 4) \}$$

$$B \times A = \{ (3, 1), (3, 2), (4, 1), (4, 2) \}$$

در حالت کلی حاصل ضرب دکارتی دو مجموعه دارای فاصله ماهه جایی نیست *

تعریف رابطه = یک رابطه مانند R از مجموعه A در مجموعه B زیر مجموعه ای است از حاصل ضرب دکارتی A × B است

$$R_1 = \{ (1, 3), (2, 3) \}$$

$$R_2 = \{ (1, 3), (1, 4), (2, 4) \}$$

$$R_3 = \{ (2, 4) \}$$

مثال = هر مجموعه ای که n عضو داشته باشد 2^n زیر مجموعه دارد

تعریف تابع = رابطه‌ای از $A \times B$ یعنی یک زیر مجموعه از حاصل ضرب دکارتی $A \times B$ که هرگاه x و y متعلق باشند به f

$$(x, y) \in f$$

$$(x, z) \in f \rightarrow y = z$$

یعنی هیچ زوج مرتب آن دارای مؤلفه اول یکسان با y

$$R_1 = \{(1, 2), (3, 4)\} \text{ تابع است}$$

$$R_2 = \{(1, 2), (1, 3)\} \text{ نیست}$$

$$R_3 = \{(1, 2), (1, 2)\} \text{ نیست}$$

* ضابطه یا قانون تابع = رابطه‌ای ریاضی بین x و y است که آن را به صورت $f(x) = y$ نشان می‌دهیم پس اگر یک تابع از A در B باشد به صورت زیر نوشته می‌شود

$$\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ x \mapsto f(x) = y \end{cases}$$

مثال = اگر مجموعه A باشد $A = \{1, 0, 2\}$ و هر عضو مجموعه A را در عدد ۵ ضرب کنیم در این صورت تابعی با ضابطه $f(x) = 5x$ حاصل می‌شود عناصر مجموعه B را مشخص کنید

$$B = \{-5, 0, 10\}$$

* تعریف دامنه و برد تابع = مجموعه مؤلفه‌های اول عضوهای تابع f را دامنه تعریف f گویند و با D_f نمایش می‌دهند و مجموعه مؤلفه‌های دوم عضوهای تابع f را برد f گویند و با R_f نمایش می‌دهند

مثال = $f = \{(1, 4), (3, 5), (2, 6)\}$

$D_f = \{1, 3, 2\}$

الف) آیا f تابع است؟ ب) مطلوب است دامنه و برد آن

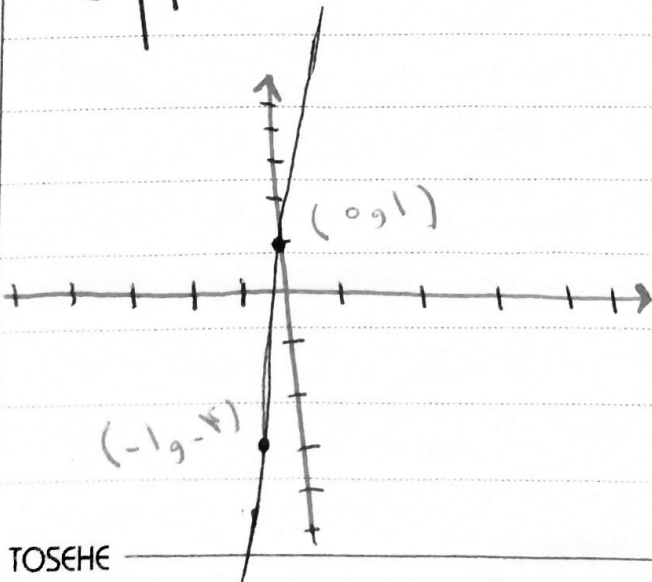
$R_f = \{4, 5, 6\}$

* تعریف نمودار تابع = به ازای هر x متعلق به دامنه تعریف تابع یک نقطه (x, y) که در آن y مساوی با $f(x)$ باشد به ما داده می‌شود * مجموعه تمام نقاط x و y نمودار تابع را تشکیل می‌دهند *

مثال = نمودار تابع $y = f(x) = 5x + 1$ را رسم کنید $x \in \mathbb{R}$

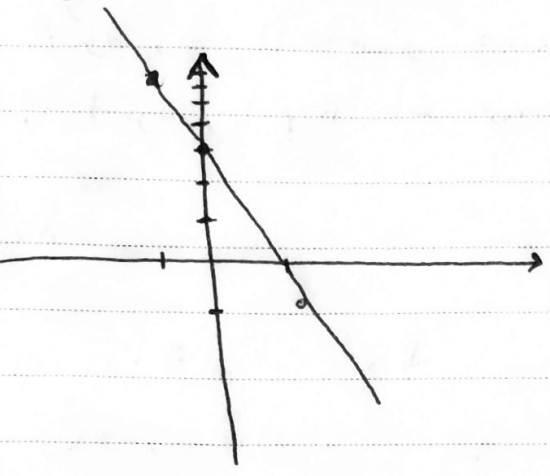
x	0	1	2	3	-1	-2
y	1	6	11	16	-4	-9

$y = \{(1, 6), (-2, -9), (-1, -4)\}$

$$y = f(x) = -4x + 3 \rightarrow$$

x	-1	0	1
y	7	3	-1

* معرفی برخی از توابع =

توابع چند ضابطه ای = برخی از توابع هستند که مقدار تابع در تمام نقاط دامنه تعریفشان با یک ضابطه مشخص نمی شود که در این صورت تابع را با چند ضابطه مشخص می کنند و آن را تابع چند ضابطه ای گویند *

$$f(x) = \left\{ \begin{array}{ll} 2x + 3 & x < 1 \\ x^2 & 1 \leq x < 3 \\ 5x - 4 & x \geq 3 \end{array} \right.$$

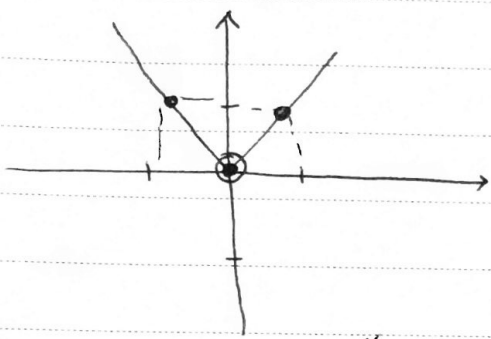
$$\left. \begin{array}{l} f(0) = 3 \\ f(-2) = (2x - 2) + 3 \\ f(3) = (5x - 4) \\ f(1) = (1)^2 \end{array} \right\}$$

* تابع قدر مطلق $|x|$ = به نماد $|x|$ نشان داده می شود به صورت زیر تعریف می شود >

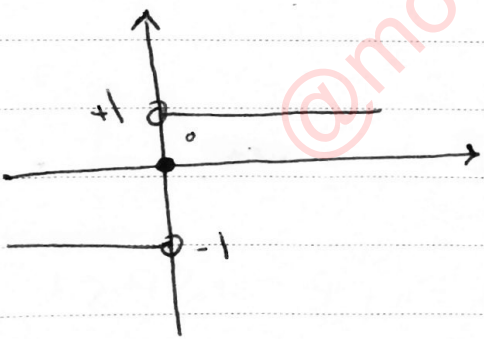
$$|x| \rightarrow \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

و نمودار آن به صورت زیر است <

* تابع علامت = تابع سه شاخه ای زیر تابع علامت گویند و آن را با $sign(x)$ است *

$$sign(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

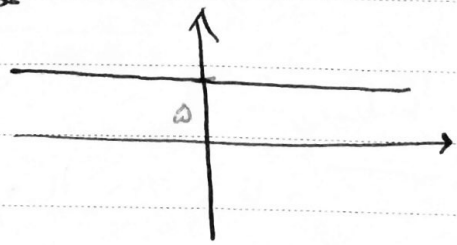
تابع ثابت = تابعی که در آن فقط از یک عدد مشخص به قدر C تشکیل شده باشد تابع ثابت گویند

$$f(x) = C$$

$C =$ عدد ثابت

تابع ثابت گویند

x	0	1	2	3
y	5	5	5	5

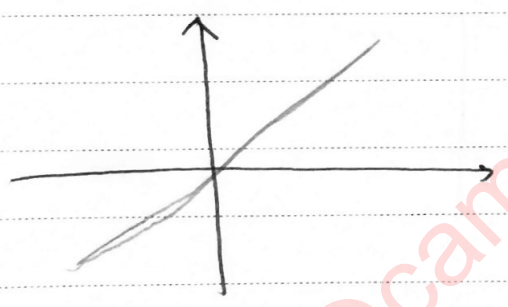
* تابع خطی = $f(x) = ax + b$ که در آن a و b اعداد حقیقی هستند

* تابع توان = $f(x) = x^n$ که n یک عدد صحیح مثبت است. n توان گفته می شود

$n = 1 \rightarrow f(x) = x^1 = x$

$n = 2 \rightarrow f(x) = x^2$

* تابع همانی = $f(x) = x$ که هر x را به خودش می برد و خود را آن بین می آید $n = 1$ و $n = 0$ است

* تابع جزء صحیح = به طور کلی برای هر عدد حقیقی x می توان نوشت

$\forall x \in \mathbb{R} \quad \exists n \in \mathbb{Z} : x = n + p \quad 0 \leq p < 1$

$x = 3.7 \quad n = 3 \quad 0.7 = 3.7 - 3 \quad 0 < 0.7 < 1$

n بزرگترین عدد صحیح کوچکتر یا مساوی x است. n و p را با نام $[x]$ و $\{x\}$ می دهند و داریم

$[x] = n \iff n \leq x < n + 1$

$[3.7] = 3 \iff 3 \leq 3.7 < 4$

تابع حقیقی f از $\mathbb{R}$ به $\mathbb{Z}$ که به صورت $f(x) = [x]$ تعریف می شود، را تابع جزی می گویند.

$$\left\{ \begin{array}{l} x - 1 < [x] \leq x \\ [x] \leq x < [x] + 1 \end{array} \right.$$

$$[2/1] = 2 \quad [-2/1] = -2 - 1 = -3$$

$$[2/5] = 2 \quad [-2/5] = -3$$

$$[2/9] = 2 \quad [-2/9] = -3$$

$$[0/3] = 0$$

$$[-0/4] = -1$$

تابع یک به یک = عرض کنداز $f: A \rightarrow B$ تابع f را تابع f می گویند.

$$\forall x, y \in D_f$$

به ازای هر x, y متعلق به دامنه f اگر $f(x_1) = f(x_2)$ آنگاه $x_1 = x_2$

$$\textcircled{1} f(x) = 2x + 3 \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow$$

$$2x_1 + 3 = 2x_2 + 3 = x_1 = x_2 \quad | -3$$

$$f(x) = x^r \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow x_1^r = x_2^r \Rightarrow x_1 \neq \pm x_2$$

~~1-1~~ check

$$f(x) = \frac{4x + 7}{7x - 1} \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow \frac{(4x_1 + 7)(7x_2 - 1)}{(7x_1 - 1)(4x_2 + 7)} \rightarrow$$

$$(7x_1 - 1)(4x_2 + 7) = (4x_1 + 7)(7x_2 - 1) \rightarrow$$

$$28x_1x_2 + 7x_1 - 4x_2 - 7 = 28x_1x_2 - 4x_1 + 7x_2 - 7$$

$$+ 7x_1 + 4x_1 = + 4x_2 + 7x_2 \Rightarrow 7x_1 = 7x_2$$

$$x_1 = x_2 \quad | - 1 \quad \underline{\text{check}}$$

$$f(x) = \frac{2x + 5}{4x - 7} \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow$$

$$\frac{(2x_1 + 5)(4x_2 - 7)}{(4x_1 - 7)(2x_2 + 5)} \rightarrow (2x_1 + 5)(4x_2 - 7) = (4x_2 + 5)(2x_1 - 7)$$

$$8x_1x_2 - 14x_1 + 20x_2 - 35 = 8x_1x_2 - 14x_2 + 20x_1 - 35$$

$$-14x_1 - 20x_1 = -14x_2 - 20x_2 = -14x_1 = -20x_2$$

$$x_1 = x_2 \quad \underline{\text{check}}$$

$$f(x) = \sqrt{x-a} \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow$$

$$\sqrt{x_1-a} = \sqrt{x_2-a} \rightarrow x_1-a = x_2-a \rightarrow x_1 = x_2$$

$$f(x) = \frac{x^r - 1}{x^r + 1} \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow$$

$$\frac{(x_1^r - 1)}{(x_1^r + 1)} = \frac{(x_2^r - 1)}{(x_2^r + 1)} \rightarrow$$

$$(x_1^r - 1)(x_2^r + 1) = (x_1^r + 1)(x_2^r - 1) \rightarrow$$

$$\cancel{x_1^r x_2^r} + x_1^r - \cancel{x_2^r x_1^r} - 1 = \cancel{x_1^r x_2^r} - x_1^r + \cancel{x_2^r x_1^r} - 1$$

$$x_1^r + x_1^r = x_2^r + x_2^r \rightarrow 2x_1^r = 2x_2^r \rightarrow x_1 = \pm x_2$$

$$\textcircled{v} f(x) = \sqrt{\frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}}} \rightarrow f(x_1) = f(x_2) \rightarrow$$

$$\sqrt{\frac{\sqrt{x_1}-1}{\sqrt{x_1}}} = \sqrt{\frac{\sqrt{x_2}-1}{\sqrt{x_2}}} \rightarrow \frac{(\sqrt{x_1}-1)}{(\sqrt{x_1})} = \frac{(\sqrt{x_2}-1)}{(\sqrt{x_2})}$$

$$(\sqrt{x_1}-1)(\sqrt{x_2}) = (\sqrt{x_1})(\sqrt{x_2}-1) \rightarrow$$

$$\cancel{\sqrt{x_1} \sqrt{x_2}} - \sqrt{x_2} = \cancel{\sqrt{x_1} \sqrt{x_2}} - \sqrt{x_1} \rightarrow$$

$$-\sqrt{x_2} = -\sqrt{x_1} \Rightarrow \sqrt{x_2} = \sqrt{x_1} \rightarrow x_1 = x_2$$

تابع معکوس (وارون) = اگر تابع f یک به یک باشد، است تابع معکوس f^{-1} با f نمایش می دهیم به صورت زیر تعریف می کنیم *

$$f^{-1} = \{ (y, x) \mid (x, y) \in f \}$$

مثال = $f = \{ (1, 2), (2, 3), (3, 4) \}$ تابع معکوس است f^{-1}

$$f^{-1} = \{ (2, 1), (3, 2), (4, 3) \}$$

قضیه = معکوس f^{-1} تابع است اگر و تنها اگر f یک به یک باشد *
 همیشه برای معکوس پذیری ابتدا باید یک به یکی را بررسی کرد اگر تابع یک به یک بوده
 دنبال تابع معکوس می رویم *

$$\textcircled{1} \frac{f(x)}{y} = 2x + 3 \rightarrow y = 2x + 3 \rightarrow x = \frac{y - 3}{2}$$

$$x - 3 = 2y \rightarrow y^{-1} = \frac{x - 3}{2}$$

مثال = $f(x) = x^2$ چون یک به یک نیست پس اصلاً معکوس پذیر نیست *

$$\textcircled{2} \frac{f(x)}{y} = \frac{3x + 2}{2x - 1} \rightarrow y = \frac{3x + 2}{2x - 1}$$

$$\frac{x}{1} = \frac{3y + 2}{2y - 1} \rightarrow 3y + 2 = 2yx - x \rightarrow$$

$$3y - 2yx = -x - 2 \rightarrow y(3 - 2x) = -x - 2 \rightarrow$$

$$y = \frac{-x - 2}{3 - 2x}$$

Ⓕ $f(x) = \frac{ax + v}{7x - f} \rightarrow y = \frac{ax + v}{7x - f} \rightarrow$

$$x = \frac{ay + v}{7y - f} \rightarrow ay + v = 7yx - fx \rightarrow$$

$$ay - 7yx = -v - fx \rightarrow y(a - 7x) = -v - fx \rightarrow$$

$$y^{-1} = \frac{-v - fx}{a - 7x} = f^{-1}(x) = \frac{-v - fx}{a - 7x}$$

Ⓖ $f(x) = \sqrt[3]{x - a} \rightarrow y = \sqrt[3]{x - a} \rightarrow x = \sqrt[3]{y - a} \rightarrow$

$$x^3 = y - a \rightarrow y^{-1} = x^3 + a$$

Ⓙ $f(x) = \frac{x^2 + 1}{x^2 - 1}$ یہ ایک نسبت ہے جس میں اصل معلوم ہے، نیز یہ نسبت

$$\textcircled{V} \underbrace{f(x)}_y = \sqrt{\frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}}} \rightarrow y = \sqrt{\frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}}} \rightarrow$$

$$x = \sqrt{\frac{\sqrt{y}-1}{\sqrt{y}}} \rightarrow \frac{x^2}{1} = \frac{\sqrt{y}-1}{\sqrt{y}} \rightarrow$$

$$\sqrt{y}-1 = x^2 \sqrt{y} \rightarrow \sqrt{y} - x^2 \sqrt{y} = +1 \rightarrow$$

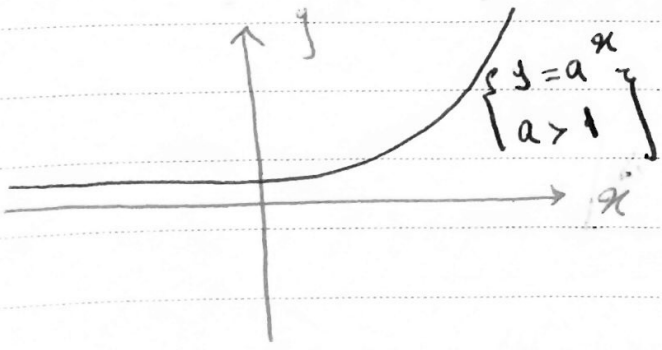
$$\sqrt{y} (-x^2 + 1) = +1 \rightarrow \sqrt{y} = \frac{1}{-x^2 + 1} \rightarrow$$

$$y = \frac{1}{-x^2 + 1} = f^{-1}(x) = \frac{1}{-x^2 + 1}$$

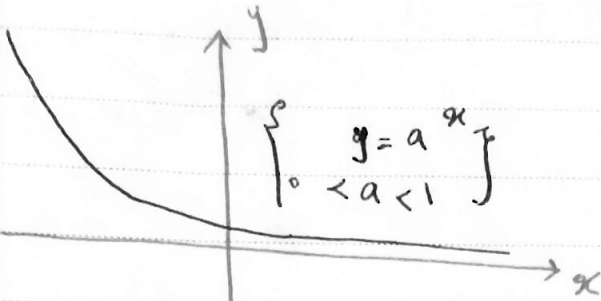
تابع نمایی و گسسته = اگر تابعی دارای پایه ای ثابت و نمایی متغیر باشد آنرا
 تابع نمایی می نامند * تابع نمایی به صورت $f(x) = a^x$

دامنه تقریباً این تابع اعداد حقیقی و بردار $(0, +\infty)$ است * $f(x) = a^x$

نمودار تابع $f(x) = a^x$ اگر $a > 1$ باشد به صورت زیر است

و خودار تابع $f(x) = a^x$ اگر $0 < a < 1$ باشد به صورت زیر است ←

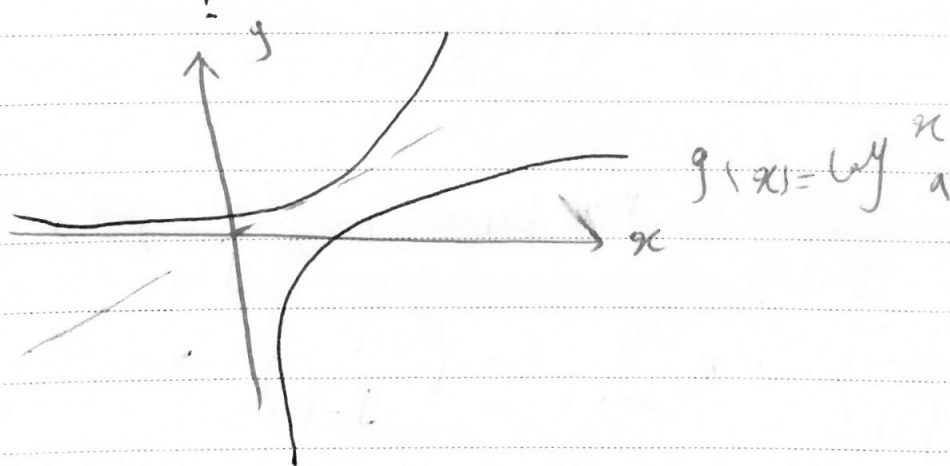
$$\left. \begin{matrix} y = a^x \\ 0 < a < 1 \end{matrix} \right\}$$

اگر در تابع مای $f(x) = a^x$ به جای a عدد e (اولی یا بی‌نهایت تقریباً ۲٫۷۱۸) است و
را قرار دهیم تابع مای زیر حاصل می‌شود

$$* f(x) = e^x *$$

تعریف تابع لگاریتمی = تابع مای $f(x) = a^x$ در دامنه تعریفش معکوسش نیز است و
معکوس این تابع را با $g(x) = \log_a x$ نمایش می‌دهند که در آن $a \neq 1$ و
 $a > 0$ است * دامنه تعریف این تابع $(0, +\infty)$ و برد آن مجموعه اعداد حقیقی
است *

خودار آن را می‌توان هم از طریق نقطه مای و هم تابع معکوس بدست آورد یعنی قرینه‌ی
تابع $y = a^x$ را نسبت به نیم‌ساز ناحیه اول و سوم بدست می‌آوریم

$$g(x) = \log_a x$$

از سبب توابع گارانتی تابع گارانتی به معنای آن عدد اولی (نیز) است و با
 $g(x) = \ln x$ و گام سبب داده و به آن تابع گارانتی طلبی یا تابع گارانتی در
 تابع گارانتی گویند *

$$f(x) = \frac{e^{rx} - 1}{e^{rx}} \rightarrow f(x) = f(y) \rightarrow$$

$$\frac{e^{rx} - 1}{e^{rx}} = \frac{e^{ry} - 1}{e^{ry}} \rightarrow$$

$$e^{ry} (e^{rx} - 1) = e^{rx} (e^{ry} - 1) \rightarrow$$

$$e^{rx+ry} - e^{ry} = e^{rx+ry} - e^{rx} \rightarrow$$

$$\ln e^{ry} = \ln e^{rx} \rightarrow y = x \rightarrow | - |$$

$$y = \frac{e^{rx} - 1}{e^{rx}} \rightarrow y \cdot e^{rx} = e^{rx} - 1 \rightarrow$$

$$y e^{rx} - e^{rx} = -1 \rightarrow e^{rx} (y - 1) = -1 \rightarrow$$

$$\ln e^{rx} = \ln \frac{-1}{y-1} \rightarrow rx \cdot \ln e = \ln \left(\frac{-1}{y-1} \right) \rightarrow$$

$$rx = \ln \left(\frac{-1}{y-1} \right) \rightarrow x = \frac{1}{r} \cdot \ln \left(\frac{-1}{y-1} \right) \rightarrow$$

OSHEH $f^{-1}(x) = \frac{1}{r} \ln \left(\frac{-1}{x-1} \right)$

* مجموعه تمام مؤلفه‌های اول زوج مرتب را داشته باشد. تمام و به عبارت دیگر مجموعه مقادیر x به ازای آن که $f(x)$ وجود داشته باشد.

① $f(x) = 5x^2 + 4x^2 - 7x + 3 \rightarrow D_f = \mathbb{R}$

② $f(x) = \frac{3}{x^2 - 4} \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{-2, 2\}$

③ $f(x) = \frac{x^4 + 11x^3 + 11x}{x^2 - 5x + 9} \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{2, 3\}$

* نکته = دالته توابع گسری مجموعه تمام x را حقیقی به جز ریشه‌های مخرج گسری

④ $f(x) = \sqrt{4 - 2x} \rightarrow 4 - 2x \geq 0 \rightarrow -2x \geq -4 \rightarrow x \leq \frac{4}{2} \rightarrow D_f = (-\infty, 2]$

⑤ $f(x) = \sqrt{4x + 9} \rightarrow 4x + 9 \geq 0 \rightarrow 4x \geq -9 \rightarrow x \geq -\frac{9}{4} \rightarrow D_f = [-\frac{9}{4}, +\infty)$

⑥ $f(x) = \sqrt{4x + 4} \rightarrow D_f = \mathbb{R}$

⑦ $f(x) = \sqrt{\frac{4x - 1}{x^2 - 4}} \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{\pm 2\}$

ناله - در مورد دامنه ادمالی ها اگر فرد ادمالی زوج باشد باید عبارت زیر ادمالی
 بزرگتر یا مساوی صفر باشد ولی اگر فرد ادمالی فرد باشد تنها عبارت زیر ادمالی
 را بوسیله می کنیم و به ادمالی کاری ندارم *

$$① f(x) = \sqrt{\frac{x}{x+1}} \geq 0 \rightarrow$$

$$P = \frac{x}{x+1} \geq 0 \rightarrow \begin{matrix} x=0 \\ x+1=0 \rightarrow x=-1 \end{matrix} \rightarrow$$

x	$-\infty$	-1	0	$+\infty$
x				
x+1	-	0	+	+
P	+	+	-	+
$P \geq 0$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$

$$D_f = (-\infty, -1) \cup [0, +\infty)$$

$$② f(x) = \sqrt{\frac{2x+1}{2x-2}} \geq 0 \rightarrow P = \frac{2x+1}{2x-2} \geq 0 \rightarrow$$

$$\begin{matrix} 2x+1=0 \rightarrow 2x=-1 \rightarrow x=-\frac{1}{2} \\ 2x-2=0 \rightarrow 2x=+2 \rightarrow x=\frac{2}{2} \end{matrix}$$

x	$-\infty$	$-\frac{1}{2}$	1	$+\infty$
x				
2x+1	-	0	+	+
2x-2	-	-	0	+
P	+	+	-	+
$P \geq 0$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$

$$D_f = (-\infty, -\frac{1}{2}] \cup (\frac{2}{2}, +\infty)$$

$$1) * f(x) = \sqrt{\frac{15x + \sqrt{15}}{x^2 - 15}} \rightarrow 15x + \sqrt{15} \geq 0 \rightarrow$$

$$15x \geq -\sqrt{15} \rightarrow$$

$$x^2 - 15 = 0 \rightarrow x^2 = +15 \rightarrow \boxed{x = \sqrt{15}} \quad x \geq \frac{-\sqrt{15}}{15} \Rightarrow$$

$$x \geq -\frac{1}{\sqrt{15}}$$

$$\left[-\frac{1}{\sqrt{15}}, +\infty\right) - \{\sqrt{15}\} = D_f$$

$$ii) f(x) = e^{x+1}$$

$$D_f = \mathbb{R}$$

$$iv) f(x) = e^{\sqrt{4-x}} \rightarrow 4-x \geq 0 \rightarrow -x \geq -4 \rightarrow x \leq 4$$

$$iii) f(x) = e^{\sqrt[3]{4x-1}} \rightarrow D_f = \mathbb{R}$$

$$v) f(x) = e^{\frac{2x+1}{2x-1}} \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \left\{\frac{1}{2}\right\}$$

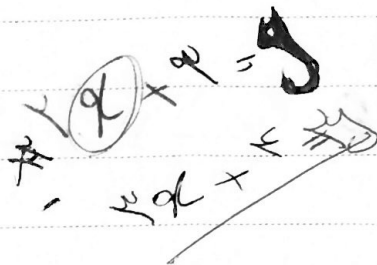
* نکته = برای تعیین دامنه تابع نمایی کافی است دامنه توان e را بررسی کنیم

$$vi) f(x) = \log_{\mu}(x-1) \rightarrow x-1 > 0 \rightarrow x > +1 \rightarrow$$

$$D_f = (1, +\infty)$$

(19) $f(x) = \ln(x^2 - 3x + 2) > 0 \rightarrow$

x	$-\infty$	1	2	$+\infty$
$x^2 - 3x + 2$		+	-	+
P	2	2	2	2

$D_f = (-\infty, 1) \cup (2, +\infty)$

(10) $f(x) = \ln(x^2 - 1) \rightarrow x^2 - 1 > 0 \rightarrow x^2 > 1 \rightarrow$

$x = \pm 1$

x	$-\infty$	-1	1	$+\infty$
$x^2 - 1$		+	-	+
P	2	2	2	2

$D_f = (-\infty, -1) \cup (1, +\infty)$

(11) $f(x) = \ln\left(\frac{3x-9}{x+1}\right)$

$\frac{3x-9}{x+1} > 0 \rightarrow$
 $3x-9=0 \rightarrow 3x=9 \rightarrow x=3$
 $x+1=0 \rightarrow x=-1$

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$
$3x-9$		-	-	+
$x+1$		-	+	+
P	+	-	-	+
P_{sol}	2	2	2	2

$(-\infty, -1) \cup (3, +\infty)$

نقطه = در مورد دامنه کار نمی‌هزارا LK باید عبارت جوی تارقم نیز انزاد صفر باشد *

$$(19) f(x) = \frac{x^2 - 1}{[x] - 7} \rightarrow [x] - 7 = 0 \rightarrow [x] = 7 \rightarrow$$

$$-7 \leq x < -6 \rightarrow D_f = \mathbb{R} - [-7, -6)$$

$$(20) f(x) = \frac{x}{[x] - 5} \rightarrow [x] - 5 = 0 \rightarrow [x] = 5 \rightarrow$$

$$5 \leq x < 6 \rightarrow D_f = \mathbb{R} - [5, 6)$$

احمال جبری روی توابع جبری = فرض کنیم f و g دو تابع با دامنه تقریب‌های D_f و D_g باشد توابع زیر را می‌توان تقریب کرد *

۱. مجموع دو تابع =

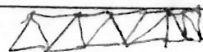
$$(f+g)(x) = f(x) + g(x)$$

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

* تفاضل دو تابع =

$$(f-g)(x) = f(x) - g(x)$$

$$D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

Year. Month. Day.

لا بد ان يكون دوالا

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x)$$

$$D_{f \cdot g} = D_f \cap D_g$$

لا بد ان يكون دوالا

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \in D_g \mid g(x) = 0\}$$

$$y = \underbrace{\frac{\ln(x+2)}{x-2}}_{f(x)} + \underbrace{\sqrt{2-x^2}}_{g(x)}$$

دوالا

المجال : $(x+2) > 0 \rightarrow x > -2 \rightarrow D = (-2, +\infty)$

المجال : $x-2 \neq 0 \rightarrow x \neq 2 \rightarrow D = \mathbb{R} - \{2\}$

$$D_f = (-2, +\infty) \cap (\mathbb{R} - \{2\}) = (-2, 2) \cup (2, +\infty)$$

$$D_g \Rightarrow P = 2 - x^2 \geq 0 \rightarrow 2 - x^2 = 0 \rightarrow 2 = x^2 \rightarrow x = \pm \sqrt{2}$$

x	$-\infty$	$-\sqrt{2}$	$+\sqrt{2}$	$+\infty$
$2 - x^2$		-	+	-
$P \geq 0$	no	yes	yes	no

$$D_g = [-\sqrt{2}, \sqrt{2}]$$

$$\sqrt{x^x} \rightarrow D \rightarrow x' \geq 0$$

Year. Month. Day.

Note Book

$$D_f \cap D_g = (-\infty, +\infty) \cup (-\infty, +\infty) \cap [-\infty, +\infty) \rightarrow$$

$$D_g = [-\infty, +\infty)$$

$$y = \frac{\ln(x(x+1))}{g}$$

$$D_f = x(x+1) > 0 \rightarrow x > -1 \rightarrow$$

$$x > -\frac{1}{x} \rightarrow$$

$$D_f = (-\frac{1}{x}, +\infty)$$

$$D_x \Rightarrow x \geq 0 \rightarrow D_{x'} = [0, +\infty)$$

$$D_{(x+1)} \Rightarrow x+1 \geq 0 \rightarrow x \geq -1 \rightarrow [-1, +\infty)$$

$$D_x \cup D_{(x+1)} = [-1, +\infty) = D_g$$

$$D_f \cap D_g = [-1, +\infty) \setminus \{0, -1\}$$

$$x(x+1) = 0 \rightarrow x = 0$$

$$(x+1) = 0 \rightarrow x = -1$$

$$P = x(x+1) > 0 \rightarrow x = 0$$

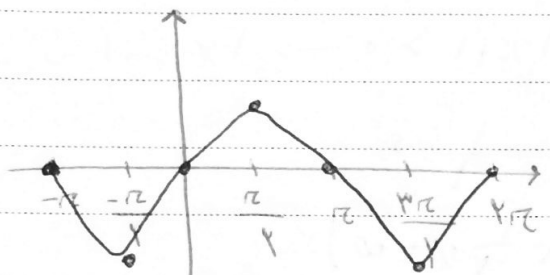
$$x+1 = 0 \rightarrow x = -1$$

x	$-\infty$	-1	0	$+\infty$
x		-	-	+
$x+1$		-	+	+
		+	+	+

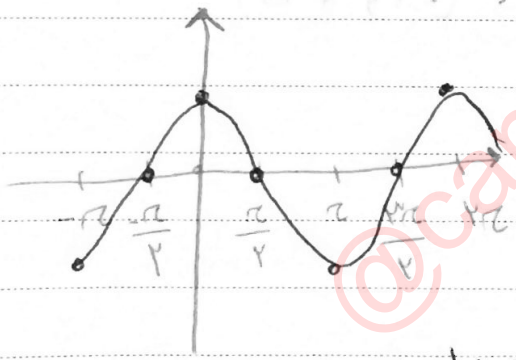
$$\rightarrow D_g = (-\infty, -1) \cup (0, +\infty)$$

$$D_f \& g = (-\frac{1}{2}, +\infty) \cup (-\infty, -1) \cup (0, +\infty)$$

توانج مُثلثاتی = توانج $y = \sin x$ که دامنهٔ تعریف آن اعداد حقیقی و برد آن بازه بسته $[-1, 1]$ است و تابع معکوس آن را $y = \text{Arcsin } x$ نامیب می دهند و خودار آن بصورت زیر است -

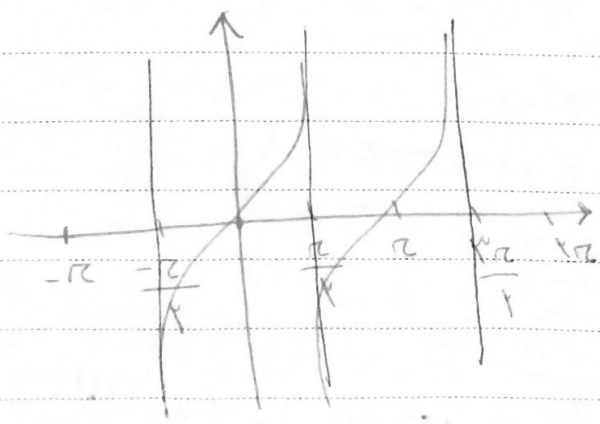
تابع $y = \cos x$ که دامنهٔ تعریف آن $\mathbb{R}$ و برد آن $[-1, 1]$ است و تابع معکوس آن را با $R = \cos^{-1} x$ نامیب می دهند *

تابع $y = \tan x$ که دامنهٔ تعریف آن

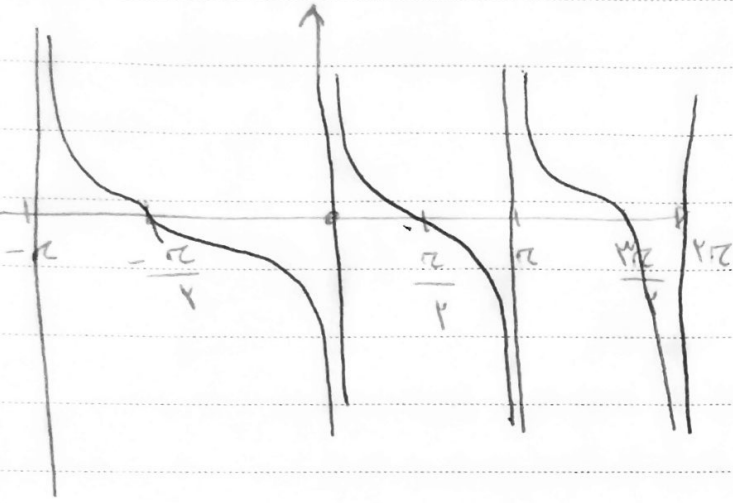
$$D_f = \mathbb{R} - \left\{ \frac{(2k+1)\pi}{2} \right\}$$

است و برد آن $\mathbb{R}$ است -

$D_f = \mathbb{R} - \{k\pi\}$ دامنه تعريف آت $y = \cot(x) = \frac{\cos x}{\sin x}$ تابع

@moallemonline_ch

مجموعه = یک مفهوم از کلیه و مقرب شده است و هر دو دسته از اشیاء مشخص و معین یک مجموعه را
 نشان می دهد و اگر A یک مجموعه باشد هر یک از اشیاء مجموعه A یک عضو یا یک
 عنصر مجموعه A باشد می گویند $x \in A$ یعنی x یک عضو مجموعه A
 است و اعضای مجموعه را با $\{ \}$ می نویسند مانند $A = \{ 1, 2, 3, 4, 5 \}$ مجموعه A را با $\{ \}$ می نویسند

طبیعی

$$\begin{cases} 2 \in A \\ 3 \notin A \end{cases}$$

تساوی دو مجموعه A و B برابرند یعنی هر دو مجموعه $A = B$ هرگاه دقیقاً عضوهای یکسان
 داشته باشند و به عبارت دیگر A و B مساوی اند هرگاه هر عضو A در B و هر عضو B
 در A باشد *

مثال = دو مجموعه $A = \{ 1, 2, 3, 4, 5 \}$ و $B = \{ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 \}$ دقیقاً
 عدم برابری دو مجموعه را با علامت $A \neq B$ نشان می دهند *

زیر مجموعه یک مجموعه مانند A زیر مجموعه ای یک مجموعه مانند B است هرگاه
 هر عضو از A عضوی از B باشد و می نویسند $A \subseteq B$ و اگر بخواهیم بگوییم
 که A زیر مجموعه B است ولی مساوی نیست می نویسند $A \subset B$ است و
 می گویند A زیر مجموعه صحیح B است *

مجموعه تهی = مجموعه ای که هیچ عضوی نداشته باشد مجموعه تهی را $\emptyset$
 می شود و علامت $\emptyset$ نشان می دهند *

$$\emptyset = \{ x \in \mathbb{R} \mid x^2 < 0 \}$$

مجموعه توان = مجموعه همه زیرمجموعه‌های یک مجموعه که مجموعه توان نامیده می‌شود و با علامت $P(X)$ نشان داده می‌شود *

$$X = \{1, 2, 3\} \rightarrow P(X) = \{ \emptyset, \{1\}, \{2\}, \{3\}, \{1, 2\}, \{1, 3\}, \{2, 3\}, \{1, 2, 3\} \}$$

مثال = هر مجموعه به تعداد 2^n زیرمجموعه دارد *

$$n = \text{تعداد اعضای مجموعه}$$

* برخی از مجموعه‌های مهم =

$$W = \{1, 2, 3, \dots\} \quad (\text{طبیعی})$$

$$Z = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\} \quad (\text{صحیح})$$

$$Q = \left\{ \frac{a}{b} \mid a, b \in Z, b \neq 0 \right\} \quad (\text{گویا})$$

$$R = \{ \text{کله گویا} \} \quad (\text{حقیقی})$$

* مجموعه اعداد حقیقی را به عنوان مجموعه مرجع در نظریه مجموعه‌ها می‌گیریم

$$(M, U)$$

اجتماع دو مجموعه = دو مجموعه A و B مفروضه اند که مجموعه ای به عضو هایش متعلق
 A و B باشد مجموعه اجتماع گویند و به صورت $A \cup B$ نمایش می دهند *

$$A \cup B = \{x \mid (x \in A) \vee (x \in B)\}$$

مثالی = اگر $A = \{1, 2, 3\}$ و $B = \{3, 4\}$ باشد $A \cup B$

$$A \cup B = \{1, 2, 3, 4\}$$

اشتراک دو مجموعه = اشتراک مجموعه های A و B مجموعه ای است که اعضای آن
 هم متعلق به A باشد و هم متعلق به B * یعنی عضوهای مشترک A و B
 با علامت $A \cap B$ نمایش می دهند و به عبارت دیگر ←

$$A \cap B = \{x \mid (x \in A) \wedge (x \in B)\}$$

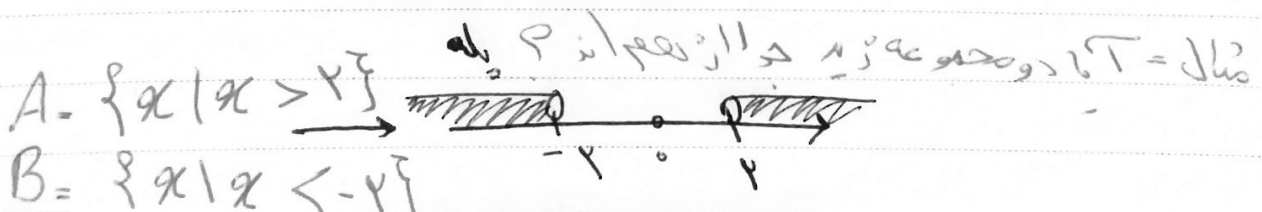
$$A \cap B = \{3\}$$

تکرار = اجتماع و اشتراک را می توان برای بیش تر از دو مجموعه نیز تعریف کرد *

$$A \cup B \cup C \cup D = \{x \mid (x \in A) \vee (x \in B) \vee (x \in C) \vee (x \in D)\}$$

$$A \cap B \cap C \cap D = \{x \mid (x \in A) \wedge (x \in B) \wedge (x \in C) \wedge (x \in D)\}$$

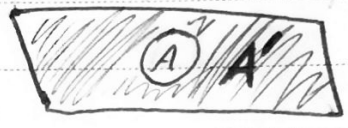
* مجموعه های جدا از هم = دو مجموعه A و B را جدا از هم گویند هرگاه هیچ
 عضو مشترکی نداشته باشند یعنی $A \cap B = \{\}$ *

$$A \cap B = \emptyset$$

* مجموعه A مکمل است به مجموعه M و A مکمل A' نامش دارد. هر دو مجموعه متعلق به یک ماست و مکمل A' است.

$$A' = \{x \in M \mid x \notin A\}$$

* مثال = $M = \{0, 1, \dots, 10\}$ $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ $A' = ?$

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

تفاضل دو مجموعه: عناصری از مجموعه A که در B نباشند

$$A - B = A \cap B'$$

$$M = \{0, 1, 2, 3, \dots, 10\}$$

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

$$B = \{2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

$$B' = \{0, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}$$

$$M - B \rightarrow A - B = A \cap B' = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\} \cap \{0, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\} = \{1, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

$$A \Delta B = (A - B) \cup (B - A) = (A \cup B) - (A \cap B) = \text{تفاضل متعارف}$$

$$M = \{1, \dots, 10\}$$

← دیا

$$A = \{1, 2, 4, 6, 10\}$$

$$B = \{2, 4, 7, 8, 9\}$$

$$A \Delta B = (A \cup B) - (A \cap B) = \{1, 2, 4, 6, 7, 8, 9\} - \{2, 4, 8\} =$$

$$\{1, 6, 7, 9\} *$$

تصہ = فرض لیں A و B و C سے مجموعہ مانگو و M مجموعہ مرجع لیں و انہوں کو انڈیکس لیں

$$1) \text{ باہمی } \left\{ \begin{array}{l} 1) A \cup B = B \cup A \\ 2) A \cap B = B \cap A \end{array} \right.$$

$$2) \text{ نقل پذیری } \left\{ \begin{array}{l} 3) A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap C \\ 4) A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup C \end{array} \right.$$

$$3) \text{ خاصیت جفتی } \left\{ \begin{array}{l} 5) A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C) \\ 6) A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C) \end{array} \right.$$

قوانین دهرمان

$$\left. \begin{aligned} 7) (A \cup B)' &= A' \cap B' \\ 8) (A \cap B) &= A' \cap B' \end{aligned} \right\}$$

قوانین متمم

$$\left. \begin{aligned} 9) A \cup A' &= M \\ 10) A \cap A' &= \emptyset \end{aligned} \right\}$$

$$11) (A')' = A$$

$$(A-B) \cup (B-A) = (A \cup B) \cap (A' \cup B') \rightarrow = \text{مثالی}$$

$$(A-B) \cup (B-A) \rightarrow (A \cap B') \cup (B \cap A') \xrightarrow{\text{بجای}}$$

$$\left((A \cap B') \cup B \right) \cap \left((A \cap B') \cup A' \right) =$$

$$\underbrace{\left((A \cup B) \cap (B' \cup B) \right)}_M \cap \underbrace{\left((A \cup A') \cap (B' \cup A') \right)}_M =$$

$$\underbrace{A \cup B}_{A \cup B} \cap \underbrace{B' \cup A'}_{B' \cup A'}$$

$$(A \cup B) \cap (B' \cup A') = (A \cup B) \cap (A' \cup B')$$

$$(A' \cup B') \cap (A' \cup B) = A' \longrightarrow$$

$$A' \cup (B' \cap B) = A' \cup \emptyset \Rightarrow \boxed{A' = A'}$$

$$\textcircled{W} A' \cap (A \cup B) = B - A \longrightarrow$$

$$(A' \cap A) \cup (A' \cap B) = A' \cap (A \cup B)$$

$$B - A \downarrow$$

$$\textcircled{X} A \cap (B - C) = (A \cap B) - C \longrightarrow$$

$$(A \cap B) - (A \cap C) = (A \cap B) - C$$

$$A \cap (B - C) = (A \cap B) - C$$

$$\boxed{(A \cap B) - C = (A \cap B) - C}$$

$$\textcircled{Y} A \cup (A \cap B) = A \longrightarrow$$

$$(A \cup A) \cap (A \cup B) = A$$

$$A = A \quad \downarrow \Rightarrow \boxed{A \subseteq A \cup B}$$

$$\textcircled{Z} A \cup (B' - A') = A \longrightarrow (A \cup B') - \overbrace{(A \cup A')}^M = A$$

$$(A \cup B') \cap (M') \longrightarrow (A) \cup \underbrace{(B' \cap M')}_{\emptyset} \Rightarrow A$$

$$V) A - B = B' - A \rightarrow A - B = A \cap B' \rightarrow B' \cap A \rightarrow$$

$$\wedge) (A \cap B) \cup (A \cap B') = A \rightarrow$$

$$A - B' \cup (A - B) = A \rightarrow A - (B \cup B') = A \rightarrow A - U = A \rightarrow A = A$$

$$9) (A - B') - C = (A \cup B \cup C)'$$

$$10) [A \cup (A \cap B)] - [B \cap (B \cup A)] = A \cap B' \rightarrow$$

$$[(A \cup A) \cap (A \cup B)] - [(B \cap B) \cup (B \cap A)] = A \cap B' \rightarrow$$

$$A \cap (A \cup B) - (B \cap A) = A \cap B'$$

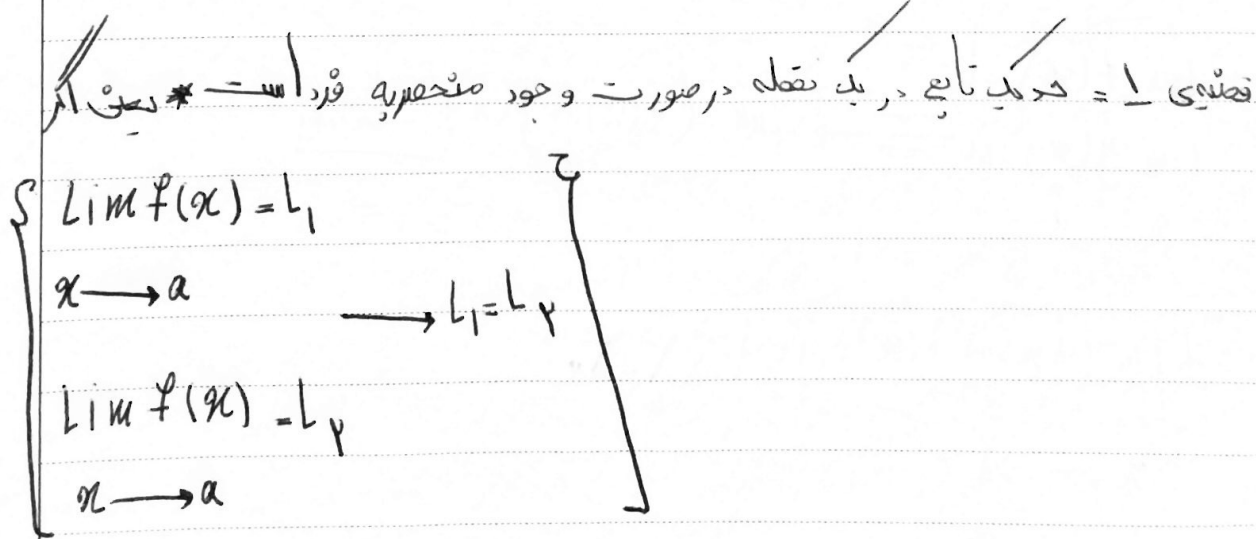

حد و یونیتی = ابتدای یک مثال ساده، رفتار تابع را در اطراف نقطه ای خاص مانند A بررسی می کنیم
 و تابع $f(x) = x + 1$ را در نظر بگیریم * در این حالت مجموعه اعداد حقیقی است. فرض
 کنیم x به سمت $a = 2$ میل کند * نزدیک شدن x به A از دو طرف
 یعنی یک بار مقادیر x های بزرگتر از 2 و بار دیگر مقادیر x های کوچکتر از 2 را به
 منحصر کرده و مقدار $f(x)$ را حساب می کنیم *

x	1/9	1/99	1/999	1/1001	1/101	1/1
$f(x)$	2/9	2/99	2/999	2/1001	2/101	2/1

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} (x + 1) = 2 + 1 = 3$$

ما نظریه مشاهده می کنیم هر چه x به a نزدیک تر شود، $f(x)$ به 3 نزدیک تر می شود پس در اینجا
 گوییم حد تابع بالا وقتی که $x \rightarrow 2$ باشد 3 است *
 قضایای =

$$\lim_{x \rightarrow a} (mx + b) = (m \cdot a) + b$$

= $\frac{y}{x}$ قضی

$$\lim_{x \rightarrow y} (ux + v) = (u \cdot y) + v = l$$

$\frac{y}{x} = \frac{y}{x}$ قضی

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = l$$

$$\lim_{x \rightarrow a} (f(x) \pm g(x)) = l \pm m$$

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = m$$

$$\lim_{x \rightarrow y} (ux - v) = y$$

$$\lim_{x \rightarrow y} (ux - v + x^y + 1) = y$$

$$\lim_{x \rightarrow y} (x^y + 1) = y^y + 1$$

$\frac{y}{x} = \frac{y}{x}$ قضی

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow a} f(x) = l \\ \lim_{x \rightarrow a} g(x) = m \end{array} \right\} \implies \lim_{x \rightarrow a} (f(x) \cdot g(x)) = l \cdot m$$

$$\lim_{x \rightarrow y} (ux - v) (x^y + 1) = l \cdot x^y = y$$

$$x \rightarrow y$$

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L$$

$$x \rightarrow a$$

$$M \neq 0 \rightarrow \lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = L/M$$

= قضیه

$$\lim_{x \rightarrow a} (g(x)) = M$$

$$x \rightarrow a$$

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L \rightarrow \lim_{x \rightarrow a} (f(x))^n = L^n$$

$$x \rightarrow a$$

$$x \rightarrow a$$

= قضیه

$$\lim_{x \rightarrow a} (v_0 x + v_1) = v$$

$$x \rightarrow a$$

رفع ابهام = تابع $f(x)$ را در نظر بگیرد عدد $a=2$ در این تعریف تابع وجود ندارد
 اما خواهم حد تابع را وقتی که $x \rightarrow 2$ بدست آورم

$$f(x) = \frac{x^2 - 4}{x - 2}$$

x	1,9	1,99	1,999	2/100	2/10	2/1
$f(x)$	3,9	3,99	3,999	4/100	4/10	4/1

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \frac{(2)^2 - 4}{2 - 2} = \frac{4 - 4}{2 - 2} = \frac{0}{0}$$

روش رفع نامعین = اویه اول انتها، ما
 * تقسیم جزیجدهای به کامل الیظام
 * روش هو بنیال *

(1)

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+2)}{(x-2)} = \lim_{x \rightarrow 2} (x+2) = 2+2 = 4$$

(2)

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+2)}{(x-2) \cdot 1} = 2+2 = 4$$

پایه اول $x \rightarrow 2 \rightarrow (x-2)$

(3)

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{2x}{1} = 2 \times 2 = 4$$

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - 27}{x^2 - 9} = \frac{(3)^3 - 2(3)^2 + 3 - 12}{(3)^2 - 9} = \frac{27 - 18 + 3 - 12}{9 - 9} = \frac{0}{0}$$

$x \rightarrow 3$

$$\begin{array}{r} x^3 - 27 \\ - x^3 + 3x^2 \\ \hline + 3x^2 - 27 \\ + x^2 + 3x \\ \hline - 26x + 12 \\ + 26x + 12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{aligned} \frac{x^3}{x} &= x^2 \\ \frac{x^2}{x} &= x \\ \frac{26x}{x} &= 26 \end{aligned}$$

$$\frac{(x^p + x + 1)(x - 1)}{(x - 1)(x + 1)} = \frac{(x^p + x + 1)}{x + 1} \rightarrow \frac{1 + 1 + 1}{1 + 1} = \frac{3}{2}$$

(14)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^p - 1}{x - 1} = \frac{(1)^p - 1}{(1)^p - 1} = \frac{0}{0}$$

$x \rightarrow 1 \rightarrow$ l'Hôpital's rule $\Rightarrow x - 1$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x - 1)}{x(x^p - 1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x - 1)}{x(x - 1)(x + 1)} = \frac{1 - 1}{1(1 + 1)} = \frac{0}{2} = 0$$

(15) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^p - 1}{x - 1} = \frac{0}{0} \rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x^{p-1} + x^{p-2} + \dots + 1)}{(x - 1)(x + 1)} = \frac{1 - 1}{1 - 1} = \frac{0}{0}$

(16) $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^p + 1}{x - 1} = \frac{0}{0} = \frac{(x + 1)(x^{p-1} + x^{p-2} + \dots + 1)}{(x + 1)(x - 1)} = \frac{1}{0}$

$x \rightarrow -1 \rightarrow$ l'Hôpital's rule $\rightarrow x + 1$

$$\begin{array}{r} x^p + 1 \\ -x^p - 1 \end{array} \quad \begin{array}{r} x^{p-1} + x^{p-2} + \dots + 1 \\ x^p + x \end{array} \quad \begin{array}{r} x + 1 \\ x^p + x \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^p - x - 1 \\ -x^p - 1 \end{array} \quad \begin{array}{r} x^{p-1} + x^{p-2} + \dots + 1 \\ x^p + x \end{array} \quad \begin{array}{r} x + 1 \\ x^p + x \end{array}$$

TOSEHE

$$\begin{array}{r} x^p + 1 \\ -x^p - 1 \end{array}$$

$$\textcircled{7} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^2 + 11x}{x^2 - 19x} = \frac{0}{0} \rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(2x + 11)}{x^2(x - 19)} = \frac{11}{-19}$$

$x \rightarrow 0$

$$\textcircled{8} \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^3 - 1}{t - 1} = \frac{0}{0} \rightarrow \left. \begin{aligned} a^3 - b^3 &= (a - b)(a^2 + ab + b^2) \\ a^3 + b^3 &= (a + b)(a^2 - ab + b^2) \end{aligned} \right\}$$

$$\frac{t^3 - 1}{t - 1} = \frac{(t - 1)(t^2 + t + 1)}{t - 1} \rightarrow \lim_{t \rightarrow 1} \frac{(t - 1)(t^2 + t + 1)}{t - 1} = 3$$

$$\textcircled{9} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 + x - 2}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x + 2)}{(x - 1)(x + 1)} = 2$$

$x \rightarrow 1$

$$\textcircled{10} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^2 + 1}$$

$x \rightarrow 1$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{x^2+1} - 1}{x} \times \frac{\sqrt{x+1} + 1}{\sqrt{x+1} + 1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(\sqrt{x+1} - 1)(\sqrt{x+1} + 1)}{x(\sqrt{x+1} + 1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(\sqrt{x+1})^2 - (1)^2}{x(\sqrt{x+1} + 1)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(x+1) - 1}{x(\sqrt{x+1} + 1)}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{x(\sqrt{x+1} + 1)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{x+1} + 1} = \frac{1}{\infty}$$

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{a - b}{x - a} \times \frac{\sqrt{x-1} + y}{\sqrt{x-1} + y} = \frac{(\sqrt{x-1} - y)(\sqrt{x-1} + y)}{(\sqrt{x-1} + y)(x - a)}$$

$$\frac{(\sqrt{x-1})^2 - (y)^2}{x - a} = \frac{x - 1 - y^2}{x - a} = \frac{(x - a)}{(\sqrt{x-1} + y)(x - a)}$$

$$\frac{1}{\sqrt{a-1} + y} = \frac{1}{y} = \frac{1}{y}$$

$x \rightarrow a$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1-2x-x^2} - (1+x)}{x} \times \frac{\sqrt{1-2x-x^2} + (1+x)}{\sqrt{1-2x-x^2} + (1+x)}$$

$$\frac{(\sqrt{1-2x-x^2})^2 - (1+x)^2}{x(\sqrt{1-2x-x^2} + (1+x))} = \frac{1-2x-x^2 - (1+2x+x^2)}{x(\sqrt{1-2x-x^2} + (1+x))}$$

$$\frac{-4x - 2x^2}{x(\sqrt{1-2x-x^2} + (1+x))}$$

$$= \frac{-4}{1+2} = -\frac{4}{3}$$

حدود یکطرفه = فرض کنیم تابع $f(x)$ در بازه (a, c) تعریف شده باشد. حر است $f(x)$ ننگای که از سمت راست به a نزدیک شود برابر L است. وی نویسم که:

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x)$$

تعریف حد راست = فرض کنیم تابع $f(x)$ در بازه (c, a) تعریف شده باشد. حد راست $f(x)$ ننگای که از سمت راست به a نزدیک شود برابر L است.

$$\lim f(x) = L$$

$$f(x) \rightarrow a$$

$$\begin{array}{l}
 \text{1. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right) \\
 \text{2. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right)
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \text{3. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right) \\
 \text{4. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right)
 \end{array}$$

$$\text{5. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right)$$

$$\begin{array}{l}
 \text{6. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right) \\
 \text{7. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right)
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \text{8. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right) \\
 \text{9. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right) \\
 \text{10. } \left(\begin{array}{c|c} A & B \\ \hline C & D \end{array} \right)^{-1} = \left(\begin{array}{c|c} X & Y \\ \hline Z & W \end{array} \right)
 \end{array}$$

$$f(x) = \begin{cases} Ax^r + Bx & x < -r \\ x + r & -r \leq x \leq r \\ rx - B & x \geq r \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow r^+} (rx - B) = r - B$$

$$r - B = a$$

$B = -1$

$$\lim_{x \rightarrow r^-} (x + r) = r + r = a$$

$$\lim_{x \rightarrow -r^+} (x + r) = -r + r = +1$$

$$\lim_{x \rightarrow -r^+} Ax^r + Bx = A(-r)^r + B(-r) = rA - rB$$

$$rA - rB = +1 \rightarrow rA - r(-1) = +1 \rightarrow A = -\frac{1}{r}$$

①

$$f(x) = \begin{cases} x^r & x < -r \\ ax^r + b & -r < x < r \\ rx - r & x \geq r \end{cases} = \text{مترکب}$$

$$\lim_{x \rightarrow \tau^-} \gamma x - \tau = \gamma \tau - \tau = -\tau \rightarrow \gamma a + b = -\tau$$

$$x \rightarrow \tau^+$$

$$\lim_{x \rightarrow \tau^-} \alpha x + b = \gamma a + b$$

$$x \rightarrow \tau^-$$

$$\gamma a + b = -\tau$$

$$-\gamma a + b = \tau$$

$$\gamma b = \tau \rightarrow$$

$$b = 1$$

$$a = -\frac{\tau}{\gamma}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\tau^+} \alpha x + b = -\gamma a + b$$

$$x \rightarrow -\tau^+$$

$$\lim_{x \rightarrow -\tau^+} \alpha x^r = (-\tau)^r = +\tau$$

$$x \rightarrow -\tau^+ \quad \gamma x + A$$

$$\textcircled{P} f(x) =$$

$$x^r + B$$

$$-\tau \leq x \leq \tau$$

$$x + 1$$

$$x > \tau$$

$$\lim_{x \rightarrow x^+} x + 1 = \tau + 1 = \tau^w$$

$$x \rightarrow x^+$$

$$\tau + B = \tau^w$$

$$B = \tau^w - \tau = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow \tau^+} \alpha x^r + B = \tau^r + B$$

$$x \rightarrow \tau^+$$

$$\lim_{x \rightarrow -\tau^+} \alpha x^r + B = \tau^r + B = \tau^r - 1 = \tau^w$$

$$x \rightarrow -\tau^+$$

$$\tau^r + A = \tau^w \rightarrow$$

$$A = \tau^w - \tau^r = V$$

$$\lim_{x \rightarrow -\tau^-} \gamma x + A = -\tau + A$$

$$x \rightarrow -\tau^-$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} b - \frac{x}{x+1} = b - 1 \rightarrow b - 1 = 1 \rightarrow \boxed{b = 1 + 1 = 2}$$

Year: _____ Month: _____ Day: _____

$\lim_{x \rightarrow -1} x^a = 1$
 $x \rightarrow -1^+$
 $-1 \leq x \leq 1$
 $\lim_{x \rightarrow -1} x + a = -1 + a$
 $x \rightarrow -1^-$
 $-1 + a = 1 \rightarrow \boxed{a = 1 + 1 = 2}$

$f(x) = \begin{cases} ax^2 + 2bx & x > 2 \\ 4ax - 3b & x \leq 2 \end{cases}$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} ax^2 + 2bx = 4a + 4b = 4$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} 4ax - 3b = 8a - 3b = 4$$

$$\begin{cases} 4a + 4b = 4 \\ -4a - 3b = 4 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} 4a + 4b = 4 \\ -4a - 3b = 4 \end{cases}$$

$$b = \frac{4}{4} = 1$$

$$a = \frac{4 - 4b}{4} = \frac{4 - 4(1)}{4} = 0$$

$f(x) = [x]$

$$\lim_{x \rightarrow 4} f(x) \quad (1) \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 4^+} [x] = [4/1] = 4 \\ \lim_{x \rightarrow 4^-} [x] = [3/9] = 3 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{3}{2}} f(x) \quad (2) \begin{cases} \lim_{x \rightarrow \frac{3}{2}^+} [x] = [1/7] = 1 \\ \lim_{x \rightarrow \frac{3}{2}^-} [x] = [1/4] = 1 \end{cases}$$

نکته: >، مساوی در نزد صحیح اگر x به نصف عدد صحیح میل کند حد توابع داشته و در غیر این صورت عدد اعشاری میل کند داریم چون صحیح و راست آن با هم برابر است.

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x}{[x]} \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x}{[x]} = \frac{2}{[2/1]} = \frac{2}{1} = 2 \\ \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x}{[x]} = \frac{2}{[1/9]} = \frac{2}{1} = 2 \end{cases}$$

در تار، $1 \neq 2$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{|x|} = \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{|x|} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{x} = 1 \\ \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{|x|} = \frac{x}{-x} = -1 \end{cases}$$

در تار، $1 \neq -1$

$$\lim_{x \rightarrow y^+} \frac{x^p - y^p}{|x - y|} = \lim_{x \rightarrow y^+} \frac{x^p - y^p}{|x - y|} = \lim_{x \rightarrow y^+} \frac{x^p - y^p}{x - y} = \frac{(x - y)(x^{p-1} + x^{p-2}y + \dots + y^{p-1})}{(x - y)} = \dots$$

① $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} = \frac{1}{0} = \infty$

$x \rightarrow 0$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} = \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} = +\infty \\ \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x} = -\infty \end{cases}$$

② $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^p} = \frac{1}{0} = \infty$

$x \rightarrow 0$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^p} = \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^p} = \frac{1}{(0^+)^p} = +\infty \\ \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x^p} = \frac{1}{(0^-)^p} = +\infty \end{cases}$$

③ $\lim_{x \rightarrow y} \frac{-x^p}{(x - y)^p} = \frac{-y^p}{(y - y)^p} = \frac{-y^p}{0} = \infty$

$x \rightarrow y$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{-2}{(x-2)^2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{-2}{(x-2)^2} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{-2}{(x-2)^2} = -\infty$$

رفعه امام = گاهی اوقات برای محاسبه حد نسبت نزدیکترین توان صورت - نزدیکترین توان مخرج را تعیین می کنند *

$$\textcircled{1} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^5 + x^2 - x}{2x^2 + 2x + 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^5}{2x^2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^3}{2} = \frac{(-\infty)^3}{2} = -\infty$$

$$\textcircled{2} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x + x}{x^2 - x + 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x^2}{x^2} = 2$$

$$\textcircled{3} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x^3 - 3x + 1}{2x^2 + x - 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x^3}{2x^2} = \frac{x}{1} = \frac{-\infty}{1} = -\infty$$

$$\frac{\infty}{\infty} = \infty$$

$$\frac{\infty}{\infty} = 0$$

$$\frac{0}{\infty} = 0$$

$$\frac{\infty}{0} = \infty$$

~~if $\lim_{x \rightarrow a} h(x) = 0$ then $\lim_{x \rightarrow a} \sin h(x) = 0$~~

① $\sin h(x) \xrightarrow{h(x)}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

② $\tan h(x) \xrightarrow{h(x)}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

③ $\sin^{-1} h(x) \xrightarrow{h(x)}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

④ $\tan^{-1} h(x) \xrightarrow{h(x)}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

⑤ $\sin^n h(x) \xrightarrow{(h(x))^n}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

$\tan^n h(x) \xrightarrow{(h(x))^n}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

⑥ $1 - \cos h(x) \xrightarrow{1/2 (h(x))^2}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

⑦ $e^{h(x)} - 1 \xrightarrow{h(x)}$
 $x \rightarrow a \qquad x \rightarrow a$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin vx}{vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{vx}{vx} = \frac{v}{v}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin vx}{\tan vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{vx}{vx} = \frac{v}{v}$$

$$\lim_{x \rightarrow y} \frac{\sin(x^y - y)}{x - y} = \lim_{x \rightarrow y} \frac{(x^y - y)}{x - y} = \dots = y$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin vx - x \tan(vx)}{\tan^{-1} vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{vx^5 - \cancel{vx \cdot vx}}{vx} \rightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f - y(x)}{vx} = \frac{f - 0}{v} = \frac{f}{v}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos vx}{vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{2}(vx)^2}{vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{vx}{2} = \lim_{x \rightarrow 0} vx = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{vx} - 1}{vx} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{vx}{vx} = 1$$

* موسیقی = تابع $f(x)$ را در $x=a$ به دو دسته دایره و قطار که شرط زیر برقرار باشد *

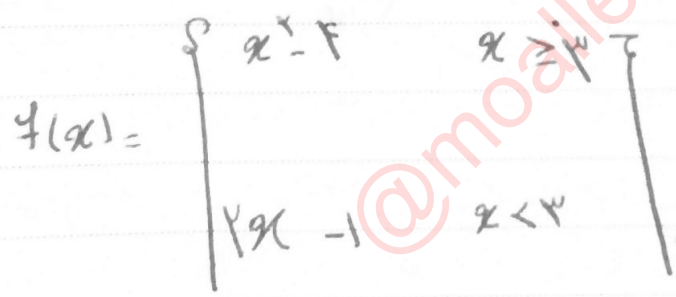
* $f(a)$ و وجود محدود *

* $(\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} f(x))$ موجود باشد $\lim_{x \rightarrow a} f(x)$ *

* $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$ *

$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = f(a)$

* ضال = بررسی تابع را در نقطه بررسی *

$\lim_{x \rightarrow 3^+} x^2 - 4 = (3)^2 - 4 = 5$

$\lim_{x \rightarrow 3^-} 2x - 1 = 2(3) - 1 = 5$

$f(3) = f(x^2 - 4) = 9 - 4 = 5$

* موجود است *

$$f(x) = \begin{cases} x+1 & x \leq 2 \\ x^2 - 3 & x > 2 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} x^2 - 3 = (2)^2 - 3 = 1$$

نقطه ۲ را در نظر بگیرید

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} x + 1 = 2 - 1 = 1$$

$$f(2) = 2 + 1 = 2 + 1 = 3$$

$$f(x) = \begin{cases} x+1 & x < 7 \\ x^2 - 1 & x \geq 7 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 7^+} x^2 - 1 = (7)^2 - 1 = 48$$

نقطه ۷ را در نظر بگیرید

$$\lim_{x \rightarrow 7^-} x + 1 = (7) + 1 = 8$$

$$f(7) = 7^2 - 1 = 48 - 1 = 47$$

$$f(7) = 7^2 - 1 = 48 - 1 = 47$$

$f(x) = f(a)$ $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow a^-} f(x)$ یعنی، است = اگر

* در $x = a$ ، یعنی، است (از است - یعنی است) در

مثال = ک، اطوری تعیین کنید، یعنی، رابطه با (در تقابل)

$$f(x) = \begin{cases} x+k & x < 2 \\ k & x = 2 \\ x-k & x > 2 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} (x-k) = 2-k = 2+k$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} (x+k) = 2+k$$

$$2k - k = 2 + 2 \rightarrow 2k = 4 \rightarrow k = \frac{4}{2} = 2$$

مثال = A و B، اطوری تعیین کنید، در، ای، یعنی، با

$$f(x) = \begin{cases} 2x+A & x < -2 \\ x^2+B & -2 \leq x \leq 2 \\ x+1 & x > 2 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow \gamma^+} x + 1 = \gamma + 1 = \gamma'$$

$$\rightarrow \gamma' + B = \gamma' \rightarrow \underline{B = -1}$$

$$\lim_{x \rightarrow \gamma^-} x + B = \gamma + B$$

$$f(\gamma) = \gamma + B$$

$$\lim_{x \rightarrow \gamma^-} (x + B) = (-\gamma) + B = \gamma + B$$

$$\gamma + B = -\gamma + A$$

$$\underline{A = \gamma}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\gamma^+} \gamma x + A = (\gamma x - \gamma) + A = -\gamma + A$$

$$f(-\gamma) = (-\gamma) + B = \gamma + B$$

$$f(x) = \begin{cases} ax + \gamma & | x > \gamma \\ \gamma ax - \gamma & | x \leq \gamma \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow \gamma} = \gamma$$

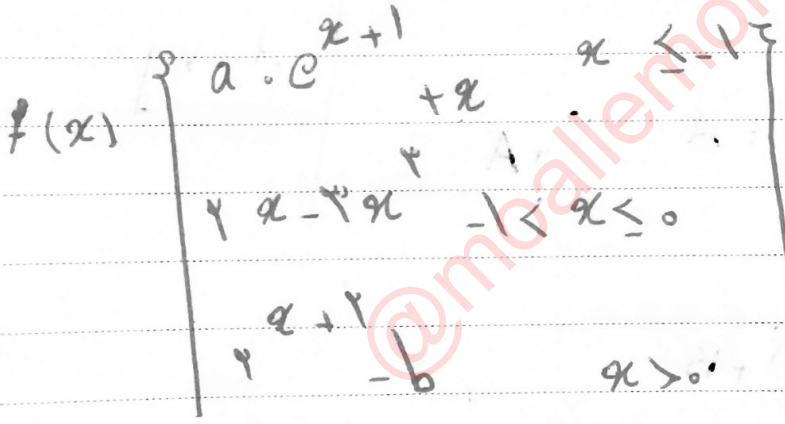
$$\lim_{x \rightarrow r^+} ax^r + bx = ra + rb = a$$

$$\lim_{x \rightarrow r^-} (ra - rb) = ra - rb = r$$

$$f(r) = ra - rb$$

$$\begin{array}{l} ra + rb = a \\ ra - rb = r \\ \hline rb = r \rightarrow b = \frac{r}{r} \end{array}$$

$$a = \frac{rv}{r1}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} y \quad -b = y \quad -b = r - b$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} y \quad -b = y \quad -b = r - b = 0$$

$$\begin{array}{l} r - b = 0 \rightarrow \\ -b = r \rightarrow \\ b = -r \end{array}$$

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} \sqrt{x} - \sqrt{x}^2 = (\sqrt{-1}) - (-1) = -1 - (-1) = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -1^-} a \cdot e^{x+1} = a \cdot e^{(-1+1)} = a \cdot e^0 = a \cdot 1 = a$$

$$a - 1 = 1 \rightarrow a = 2$$

$$\textcircled{1} f(x) = \begin{cases} x^2 + a & x > 1 \\ |x-1| + b & x < 1 \\ \mu & x = 1 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} x^2 + a = 1^2 + a = 1 + a$$

$$b = 1 + a \rightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} |x-1| + b = -|1-1| + b = 0 + b = b$$

$$f(1) = \mu \rightarrow \begin{cases} 1 + a = 1 \rightarrow a = 1 - 1 = 0 \\ \mu = b \end{cases}$$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x\sqrt{x} \sin x}{\sqrt{1-\cos 2x}} & x > 0 \\ p + a & x = 0 \\ [x] + b & x < 0 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x\sqrt{x} \sin x}{\sqrt{1-\cos 2x}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x\sqrt{x} x}{\sqrt{\frac{1}{4}(2x)^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x\sqrt{x} x}{\sqrt{\frac{1}{4} 4x^2}} = p$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} [x] + b = [-1] + b = b - 1 \rightarrow \begin{cases} b = p \\ a = 1 \end{cases}$$

$$f(p) = p + a$$

$$\textcircled{1} f(x) = \begin{cases} x[x] + a & x > 1 \\ p & x = 1 \\ |x-1| & x < 1 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} x[x] + a = 1 \times 1 + a = 1 + a \rightarrow a = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} |x-1| = (x-1) = 1 - 1 = 0$$

$$f(1) = 2$$

$$f(x) = \frac{7b - \sqrt{x^2 - 4x + 4}}{x^2 - 1} \quad x > 1$$

$$y = f(x) + a \quad x < 1$$

$$y \quad x = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{7b - \sqrt{x^2 - 4x + 4}}{x^2 - 1} = \frac{7b - \sqrt{1 - 4 + 4}}{1 - 1} = \frac{7b - 0}{0} = 7b$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} y = f(x) + a = f(1) + a = 2 + a$$

$$f(1) = 2$$

$$2 + a = 7b \rightarrow a = \frac{7b - 2}{1}$$

$$7b = 2 \rightarrow b = \frac{2}{7} = \frac{1}{\frac{7}{2}}$$

$$f(x) = \sin u \longrightarrow f'(x) = u' \cdot \cos u$$

$$f(x) = \sin(\omega x + \varphi) \longrightarrow f'(x) = \omega \cos(\omega x + \varphi)$$

$$f(x) = \sin(\gamma x^r - \nu x) \longrightarrow f'(x) = (\gamma x^{r-1} - \nu) \cdot \cos(\gamma x^r - \nu x)$$

$$f(x) = \cos u \longrightarrow f'(x) = -u' \cdot \sin u$$

$$f(x) = \cos(\gamma x^r - \nu x) \longrightarrow f'(x) = -(\gamma x^{r-1} - \nu) \sin(\gamma x^r - \nu x)$$

$$f(x) = \cos(\nu x + \varphi) \longrightarrow f'(x) = -\nu \sin(\nu x + \varphi)$$

$$f(x) = \cos x \longrightarrow f'(x) = -1 \cdot \sin x$$

$$f(x) = \operatorname{tg} u \longrightarrow f'(x) = u' \cdot (1 + \operatorname{tg}^2 u)$$

$$f(x) = \operatorname{tg}(\gamma x - \nu) \longrightarrow f'(x) = \gamma (1 + \operatorname{tg}^2(\gamma x - \nu))$$

$$f(x) = \operatorname{tg}(\gamma x^r - \nu x) \longrightarrow f'(x) = (\gamma x^{r-1} - \nu) (1 + \operatorname{tg}^2(\gamma x^r - \nu x))$$

$$f(x) = \operatorname{cot} u \longrightarrow f'(x) = -u' (1 + \operatorname{cot}^2 u)$$

$$f(x) = \operatorname{cot}(\gamma x^r - \nu x) \longrightarrow f'(x) = -(\gamma x^{r-1} - \nu) (1 + \operatorname{cot}^2(\gamma x^r - \nu x))$$

$$f(x) = \sec u \rightarrow f'(x) = u' \cdot \sec u \cdot \tan u$$

$$f(x) = \sec(\gamma x^{\Delta} - \alpha x) \rightarrow f'(x) = (\gamma x^{\Delta} - \alpha) \sec(\gamma x^{\Delta} - \alpha) \tan(\gamma x^{\Delta} - \alpha)$$

$$f(x) = \csc u \rightarrow f'(x) = -u' \cdot \csc u \cdot \cot u$$

$$f(x) = \csc(\gamma x^{\Delta} + \gamma x) \rightarrow f'(x) = -(\gamma x^{\Delta} + \gamma) \csc(\gamma x^{\Delta} + \gamma) \cot(\gamma x^{\Delta} + \gamma)$$

$$f(x) = \sin^{-1} u \rightarrow f'(x) = \frac{u'}{\sqrt{1-u^2}}$$

$$f(x) = \sin^{-1}(\Delta x^{\gamma} + \gamma) \Rightarrow f'(x) = \frac{\Delta \gamma x^{\gamma-1}}{\sqrt{1-(\Delta x^{\gamma} + \gamma)^2}}$$

$$f(x) = \operatorname{Arctg} \cos u = \cos^{-1} u \rightarrow f'(x) = \frac{-u'}{\sqrt{1-u^2}}$$

$$f(x) = \cos^{-1}(\gamma x^{\gamma} + x) \Rightarrow f'(x) = \frac{-\gamma \gamma x^{\gamma-1} - 1}{\sqrt{1-(\gamma x^{\gamma} + x)^2}}$$

$$f(x) = \operatorname{tg}^{-1} u \Rightarrow f'(x) = \frac{u'}{1+u^2}$$

$$f(x) = \operatorname{Arctg} x \rightarrow f'(x) = \frac{1}{1+x^2}$$

$$f(x) = \cot^{-1} u \rightarrow f'(x) = \frac{-u'}{1+u^2}$$

$$f(x) = \cot^{-1} (ax^2 - bx) \rightarrow f'(x) = \frac{-(2ax - b)}{1 + (ax^2 - bx)^2}$$

$$f(x) = e^u \rightarrow f'(x) = u' \cdot e^u$$

$$f(x) = e^{(ax - bx)} \rightarrow f'(x) = a - b = (a - b) \cdot e^{(ax - bx)}$$

$$f(x) = a^u \rightarrow f'(x) = u' \cdot a^u \cdot \ln a$$

$$f(x) = x^{(ax^2 - bx)} = (ax^2 - bx) \cdot x^{(ax^2 - bx)} \cdot \ln x$$

$$f(x) = \ln u \rightarrow f'(x) = \frac{u'}{u}$$

$$f(x) = \ln(ax^2 - bx) = \frac{2ax - b}{ax^2 - bx}$$

$$f(x) = \ln(ax + b) = \frac{a}{ax + b}$$

$$f(x) = \log_a u \rightarrow f'(x) = \frac{u'}{u \cdot \ln a}$$

$$f(x) = \log_a (ax^2 - bx) = \frac{2ax - b}{(ax^2 - bx) \cdot \ln a}$$

$$f(x) = |u| \rightarrow f'(x) = \frac{u' \cdot u}{|u|}$$

$$f(x) = |rx^r + 7x| \rightarrow f'(x) = \frac{(1rx^{r-1} + 7)(rx^r + 7x)}{|rx^r + 7x|}$$

$$f(x) = \sqrt[m]{u^n} \rightarrow f'(x) = \frac{n \cdot u'}{m \cdot \sqrt[m]{u^{m-n}}}$$

$$f(x) = \sqrt[r]{(rx^r + 7x)^n} \rightarrow f'(x) = \frac{r(1rx^{r-1} + 7)}{\Delta \sqrt[r]{(rx^r + 7x)^r}}$$

$$f(x) = u^{\frac{n}{m}} \rightarrow f'(x) = \frac{n}{m} \cdot u^{\frac{n}{m} - 1} \cdot u'$$

$$f(x) = (rx^r + 7x)^{\frac{r}{\Delta}} \rightarrow f'(x) = \frac{r}{\Delta} (rx^r + 7x)^{\frac{r}{\Delta} - 1} (1rx^{r-1} + 7)$$

$$f(x) = \sqrt{(rx^r + 7x)^r} \rightarrow f'(x) = \frac{1 \cdot (rx^r + 7x)}{r \sqrt{(rx^r + 7x)^r}}$$

$$f(x) = \sqrt{x} \rightarrow f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x}} *$$

$$f(x) = \frac{1}{x} \rightarrow f'(x) = \frac{(0 \times x) - (1 \times 1)}{x^2} = \frac{-1}{x^2} *$$

$$f(x) = \left(\Delta x^r - \sqrt{x} + \frac{1}{x} \right) (\sin x + \tan x) \rightarrow$$

$$f'(x) = \left(\Delta x^r + \Delta x^{-r} + \frac{1}{\sqrt{x}} - \frac{1}{x^2} \right) (\sin x + \tan x) + (\cos x + 1 + \tan' x) \left(\Delta x^r - \sqrt{x} + \frac{1}{x} \right)$$

$$f'(x) = u'v + uv'$$

مشتق تابع پارامتری = فرض کنید x و y تابعی از یک پارامتر باشند یعنی $x=f(t)$ و $y=g(t)$ که t متغیر تابع پارامتری به صورت زیر است ←

$$\begin{cases} x=f(t) \\ y=g(t) \end{cases} \rightarrow y'_x = \frac{y'_t}{x'_t}$$

← دلتا

① $\begin{cases} y = t^2 + \sin t \\ x = e^{(t^2+t)} \end{cases} \rightarrow y'_x = \frac{2t + \cos t}{(2t+1)e^{t^2+t}}$

② $\begin{cases} x = \cos t + \sec t \\ y = \sqrt{t} + \frac{1}{t} \end{cases} \rightarrow y'_x = \frac{\frac{1}{\sqrt{t}} - \frac{1}{t^2}}{-\sin t + \sec t \tan t}$

مشتق تابع ضمنی = تیرز کبیر ل و تابع ضمنی از x و y یعنی تابع با معادله ای مشخص شود و مقصود x و y به هم ربط دارند ولی معادله نسبت به y قابل حل نیست یعنی می توانیم یک طرف تساوی y و طرف دیگر آن تابعی بر حسب x بدست آورد مانند $\leftarrow$

$$y^3 - 4xy^2 = \Delta xy^2 - 7x + 2$$

فرض کنیم $F(x, y) = 0$ تابع ضمنی باشد در این صورت $y' = \frac{dy}{dx} = -\frac{F_x}{F_y}$

$$\textcircled{1} y^3 - 4xy^2 - \Delta xy^2 + 7x - 2 = 0 \rightarrow$$

$$y' = \frac{F_x}{F_y} = \frac{0 - (1xy^2) - (\Delta y^2 x) + 7}{3y^2 - (4x^2 y) - (\Delta x^2 y) + 0 - 0}$$

$$\textcircled{2} 1xy - \Delta xy^2 - 4x^2 + 2y^2 - 7x - \Delta y + 2 = 0$$

$$y' = \frac{F_x (1y \cdot 1) - (\Delta y^2 \cdot 7x) - 7x^2 + 0 - 7 - 0 + 0}{F_y (1x \cdot 1) + (\Delta x^2 \cdot 3y^2) - 0 + 4y - 0 - \Delta + 0}$$

$$\textcircled{3} 3x^2 y^2 - 7x^2 y + 9x^2 - 4y - \Delta = 0$$

$$y' = -\frac{(3y^2 + \Delta x^2) - (7y \times 2x) + 18x - 0 - 0}{(3x^2 \cdot 2y^2) - (7x^2 \times 1) + 0 - 4 - 0}$$

$$y - \sin(\nu x + y) = \Delta \rightarrow y - \sin(\nu x + y) - \Delta = 0$$

$$y' = \frac{0 - (\nu x + y)' \cos(\nu x + y) - 0}{1 - (\nu x + y)' \cos(\nu x + y) - 0}$$

$\nu + 0$
 $0 + \nu y$

$$\cos(\nu x + y) - \nu x - y + \Delta = 0$$

$$y' = \frac{-\nu x - \nu y - 0 + 0 \times \sin(\nu x + y)}{-\nu x - \nu y - 0 - \Delta y' + 0}$$

$\nu x + 1$

$$\nu x - y + \nu x - \nu = \cos(\nu x + \nu y) \rightarrow$$

$$\nu x - y + \nu x - \nu = \cos(\nu x + \nu y) \rightarrow$$

$$y' = \frac{\nu x - \nu y - 0 + \nu x - 0 - (\nu x + \nu y)' \sin(\nu x + \nu y)}{\nu x - \nu y - \Delta y' + 0 - 0 - (\nu x + \nu y)' \sin(\nu x + \nu y)}$$

$\nu + 0$
 $0 + \nu$

$$\nu x - y + \Delta y - \nu - \ln(\nu x + y) = 0$$

$$y' = \frac{\nu x - \nu y - \Delta y - 0 - 0 - \frac{(\nu x + y)' \nu}{(\nu x + y)}}{\nu x - \nu y - \Delta y - 0 - 0 - \frac{(\nu x + y)' \nu}{(\nu x + y)}}$$

$\nu x + y$

$$y' = \frac{\nu x - \nu y - \Delta y - 0 - 0 - \frac{(\nu x + y)' \nu}{(\nu x + y)}}{\nu x - \nu y - \Delta y - 0 - 0 - \frac{(\nu x + y)' \nu}{(\nu x + y)}} \rightarrow \nu x + \nu y'$$

مشتق توابع هایپربولیک (هذلولی)

$f(x)$	$f'(x)$	
$\sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$	$\cosh x$	$\sinh u \Rightarrow u' \cosh u$
$\cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$	$\sinh x$	$\cosh u \Rightarrow u' \sinh u$
$\operatorname{tgh} x = \frac{e^x - e^{-x}}{e^x + e^{-x}}$	$1 - \operatorname{tgh}^2 x$	$\operatorname{tgh} u \Rightarrow u'(1 - \operatorname{tgh}^2 u)$
$\operatorname{coth} x = \frac{e^x + e^{-x}}{e^x - e^{-x}}$	$1 - \operatorname{coth}^2 x$	$\operatorname{coth} u \Rightarrow u'(1 - \operatorname{coth}^2 u)$

مثال →

$$y = \sinh(\Delta x + \gamma) \rightarrow y' = \Delta \times \cosh(\Delta x + \gamma)$$

$$y = \cosh(\Gamma x) \rightarrow y' = \Gamma \times \sinh(\Gamma x)$$

$$y = \operatorname{coth}(\Gamma x - \gamma) \rightarrow y' = (\Gamma x - \gamma) \cdot (1 - \operatorname{coth}^2(\Gamma x - \gamma))$$

ψ

مثال - ۱: $y'' + 4y = 0$ حل کن، $y = \sin 2x$

$$y = \sin 2x \rightarrow y' = 2 \cos 2x$$

$$y'' = 2(-2 \sin 2x) = -4 \sin 2x$$

$$y'' = -4(2 \cos 2x) = -8 \cos 2x$$

$$y''' + 4y' = 0$$

$$(-8 \cos 2x) + 4(2 \cos 2x) = 0 \rightarrow -8 \cos 2x + 8 \cos 2x = 0$$

مثال - ۲: $y'' - 2y' - 3y = 0$ حل کن، $y = e^{3x}$

$$y' = 3 \cdot e^{3x}$$

$$y'' = 9e^{3x}$$

$$9e^{3x} - 2(3e^{3x}) - 3(e^{3x}) = 0 \rightarrow 9e^{3x} - 6e^{3x} - 3e^{3x} = 0$$

$$0 = 0$$

* A و B اعداد حقیقی و $f(x)$ در نقطه $x = 2$ پیوسته است

$$f(x) = \begin{cases} x^2 & x < 2 \\ Ax + B & x \geq 2 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow y^+} yA + B \rightarrow yA + B = f$$

$$\lim_{x \rightarrow y^-} yA + B = f$$

$$f(x) = yA + B$$

$$f(x) = \begin{cases} yx & x < y \\ A + 0 & x > y \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow y^+} A + 0 \rightarrow A + 0 = f \rightarrow A = f$$

$$\lim_{x \rightarrow y^-} yx = f \rightarrow y(y) + B = f \rightarrow B = -f$$

$$f(x) = \begin{cases} x^y & x \leq 1 \\ ax + bx + c & x > 1 \end{cases} \rightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} ax + bx + c \rightarrow ax + bx + c = d$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} x^y = 1$$

$$a + b + c = 1$$

$$f(1) = x^y = 1$$

$$f'(x) = \begin{cases} \gamma x^\gamma & x < 1 \\ \gamma a x + b + 0 & x > 1 \end{cases} \quad \left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 1^+} \gamma a x + b + 0 = \gamma a + b \\ \lim_{x \rightarrow 1^-} \gamma x^\gamma = \gamma \end{array} \right\}$$

$$\gamma a + b = \gamma$$

$$f''(x) = \begin{cases} \gamma x & x < 1 \\ \gamma a + 0 + 0 & x > 1 \end{cases} \quad \left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 1^+} \gamma a \\ \lim_{x \rightarrow 1^-} \gamma x = \gamma \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{array}{l} \gamma a = \gamma \rightarrow \\ \frac{\gamma}{\gamma} = a \rightarrow \\ \boxed{a = 1} \end{array}$$

$$\gamma a + b = \gamma \rightarrow \gamma + b = \gamma \rightarrow \boxed{b = \gamma - \gamma = -\gamma}$$

$$a + b + c = 1 \rightarrow \frac{\gamma}{\gamma} - \gamma + c = 1 \rightarrow \boxed{c = 1}$$

$$\textcircled{13} \quad y = \begin{cases} Ax - B & x \leq \gamma \\ \gamma x^\gamma & x > \gamma \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow \gamma^+} \gamma x^\gamma + 1 = (\gamma)(\gamma)^\gamma + 1 = 19 \\ \lim_{x \rightarrow \gamma^-} Ax - B = \gamma A - B \\ f(\gamma) = Ax - B = \gamma A - B \end{cases}$$

$$\begin{cases} A & x \leq \gamma \\ f(x) & x > \gamma \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow \gamma^+} f(x) = 19 \\ \lim_{x \rightarrow \gamma^-} A \end{cases}$$

$\gamma A - B = 19$

$$\frac{\gamma}{\gamma} - B = 19 \Rightarrow \boxed{B = -19}$$

کاربرد مشتق = تعریف min و max برای پیدا کردن min و max تابع با استفاده از مشتق گرفته و سپس مساوی صفر قرار دهیم و ریشه های آن را بدست آوریم. سپس جدول تغییرات را رسم کرده و اگر در جدول تغییرات در دو طرف ریشه مورد نظر جهت علامت عوض نشده بود آنگاه مقدار آن تابع در max مقدار تابع است و یا برعکس. در این نقطه دارای max یا min است.

اگر تابع $f(x)$ در C دارای max یا min باشد توابع در C دارای اکثریوم است.

مثال = اکثریوم می تواند زیرا در صورت وجود تعیین کند.

$$y = f(x) = x^2 - 6x + 7 \rightarrow y' = 2x - 6 \rightarrow$$

$$2x - 6 = 0 \rightarrow 2x = 6 \rightarrow x = 3$$

x	$-\infty$	3	$+\infty$
y'	$-$	0	$+$
y	$+\infty$	-2	$+\infty$

(min)

$$x^2 - 6x + 7 = 9 - 6(3) + 7 = -2$$

$$\textcircled{2} y = f(x) = x^3 - 3x^2 + 2 \rightarrow y' = 3x^2 - 6x = 0 \rightarrow$$

$$y' = x(3x - 6) = 0 \rightarrow x = 0 \rightarrow 3x - 6 = 0 \rightarrow 3x = 6 \rightarrow x = \frac{6}{3} = 2$$

x	$-\infty$	0	2	$+\infty$
y'	$+$	0	$-$	$+$

TOSEHE y $+\infty$ $+2$ $+7$ $+\infty$
max min

x	$x = -\frac{b}{a}$
$ax + b$	موافق علامت a مخالف علامت a

x	x_1	x_2
$ax^2 + bx + c$	موافق علامت a	مخالف علامت a

x	x_1
$ax^2 + bx + c$	موافق علامت a • موافق علامت a

x	
$ax^2 + bx + c$	همواره موافق علامت a

$y = f(x) = x^3 - x^2 - x \rightarrow y' = f'(x) = 3x^2 - 2x - 1 \rightarrow$

$3x^2 - 2x - 1 = 0 \rightarrow \Delta = b^2 - 4ac \rightarrow 4 - 4(3)(-1) = 16 \rightarrow$

$\Delta > 0$ (دو ریشه دارد) $x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{+2 \pm 4}{6} = \begin{cases} x = 1 \\ x = -\frac{1}{3} \end{cases}$

x	$-\infty$	$-\frac{1}{3}$	$+1$	$+\infty$		
y'		$+$	0	$-$	0	$+$
y	$+\infty$		-1		$+\infty$	

max x min x

* نقطه بحرانی = جگه جرد c در آنجا تعریف تابع $f(x)$ باشد و $f'(c) = 0$ و یا $f'(c)$ وجود نداشته باشد c را نقطه بحرانی تابع $f(x)$ گویند *

مثال = نقطه بحرانی تابع زیر را بیابید *

$$y = f(x) = x^3 - 12x \longrightarrow y = f'(x) = 3x^2 - 12 \longrightarrow$$

$$3x^2 - 12 = 0 \longrightarrow 3x^2 = 12 \longrightarrow x^2 = 4 \longrightarrow x = \pm 2 \quad \text{نقاط بحرانی}$$

* قضیه ل'Hopital = جگه $f(x)$ و $g(x)$ بر بازه بستنی $[a, b]$ پیوسته باشند و در فاصله a و b مشتق پذیر باشند و هم چنین $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$ و اگر $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ موجود باشد آنگاه $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$

در فاصله a و b مشتق پذیر باشند و هم چنین $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$

و اگر $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ موجود باشد آنگاه $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$$

$$\begin{array}{ccc} x \rightarrow a & & x \rightarrow a \\ | & & | \\ x \rightarrow \infty & & x \rightarrow \infty \end{array}$$

$$\textcircled{1} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 3x^2 + 2x}{x^2 - 1} = \frac{(-1)^3 + 3(-1)^2 + 2(-1)}{(-1)^2 - 1} = \frac{-1 + 3 - 2}{1 - 1} = \frac{0}{0}$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{3x^2 + 6x + 2}{2x} = \frac{3(-1)^2 + 6(-1) + 2}{2(-1)} = \frac{3 - 6 + 2}{-2} = \frac{-1}{-2} = \frac{1}{2}$$

$$\textcircled{1} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^p - px + p}{x^p - x} = \frac{0}{0} \xrightarrow{H} \frac{px^{p-1} - p}{px - 1} = \frac{p(1)^{p-1} - p}{p(1) - 1} = \frac{0}{0} = \dots$$

$$\textcircled{2} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^p - px - 1}{ax^p + px} = \frac{\infty}{\infty} \xrightarrow{H} \frac{px^{p-1} - p}{bax^{p-1} + p} = \frac{p(-\infty)^{p-1} - p}{1 \cdot (-\infty) + p}$$

$$= \frac{p(+\infty) - p}{1 \cdot (-\infty) + p} = \frac{+\infty}{-\infty} \xrightarrow{H} \frac{px - 0}{1 \cdot 0 + 0} = \frac{px}{1} = \frac{p(-\infty)}{1} = -\infty$$

$-\infty$

$$\textcircled{3} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^p x}{\tan^p x} = \frac{0}{0} \xrightarrow{H} \frac{p \cos^p x}{p (1 + \tan^2 x)} \rightarrow$$

$$\frac{p \cos^p(0)}{p (1 + \tan^2(0))} = \frac{p \cos^p 0}{p (1 + 0)} = \frac{p}{p} = 1$$

... $y = f(x) = x^a \cdot e^{-x}$ ...

~~$y = f(x) = x^a \cdot e^{-x} \rightarrow y = f'(x) = ax^{a-1} \cdot e^{-x} - x^a \cdot e^{-x}$~~

$a = p$ (الف)

$a = p$ (ب)

2) $y = f(x) = x^{\gamma} \cdot e^{-x} \rightarrow e^x = y \rightarrow \text{Log } e^x$

$y' = f'(x) = \gamma x^{\gamma-1} e^{-x} + x^{\gamma} \cdot e^{-x} \cdot (-1) \rightarrow$

$x^{\gamma} e^{-x} (\gamma - x) = 0$

- $\rightarrow x^{\gamma} = 0 \rightarrow x = 0$
- $\rightarrow e^{-x} = 0 \rightarrow \frac{1}{e^x} \neq 0$
- $\rightarrow \gamma - x = 0 \rightarrow x = \gamma$

x		0	γ	
x		-	0	+
e^{-x}		+	+	+
$\gamma - x$		+	+	0
y'		+	+	-

max

$\rightarrow y = f(x) = x \cdot e^{-x} \rightarrow y = f'(x) = \gamma x \cdot e^{-x} + x^{\gamma} \cdot (-1) \cdot e^{-x} \rightarrow$

$f'(x) = \gamma x \cdot e^{-x} - x^{\gamma} \cdot e^{-x} \rightarrow$

$x e^{-x} (\gamma - x) = 0$

- $\rightarrow x = 0$
- $\rightarrow e^{-x} = 0 \rightarrow \frac{1}{e^x} \neq 0$
- $\rightarrow \gamma - x = 0 \rightarrow -x = -\gamma \rightarrow x = +\gamma$

x	$-\infty$	0	$+\gamma$	$+\infty$
x	-	0	+	+
e^{-x}	+	+	+	+
$\gamma - x$	+	+	0	-
y'	-	+	+	-

TOSEH

⊕ = min
⊖ = max